

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економіки та управління бізнесом
Кафедра економіки, організації та управління підприємствами

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної роботи

на тему «Фінансові результати діяльності підприємства та обґрунтування
пропозицій з їх підвищення»

Виконала: здобувачка 4 курсу, групи ЕП-21

спеціальності 051 Економіка

Іванова Олександра Юріївна

Керівник: к.е.н., доцент Нікульнікова Ганна Володимирівна

Рецензент: к.т.н., доцент Бондарчук Ольга Михайлівна

м. Кривий Ріг

2025 р.

КРИВОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та управління бізнесом

Кафедра економіки, організації та управління підприємствами

Ступінь вищої освіти бакалавр

Спеціальність 051 Економіка

ЗАТВЕРДЖУЮ:

зав. кафедри ЕОУП,

д-р. екон. наук, проф. Альона ШАХНО

«___»_____ 2025 р.

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу здобувачеві

Івановій Олександрі Юріївні

1. Тема роботи «Фінансові результати діяльності підприємства та обґрунтування пропозицій з їх підвищення»

Керівник теми Нікульнікова Ганна Володимирівна, к.е.н., доцент
затверджені наказом по університету від «31» березня 2025 р. № 182с.

2. Строк подання здобувачем роботи: 13.06.2025 р.

3. Вихідні дані до роботи: фінансова звітність ПРАТ «Львівський холодокомбінат» за 2019-2023 рр. з української аналітичної онлайн-платформи Clarity Project, періодична та спеціальна література з економіки, методичні вказівки для написання та захисту кваліфікаційної роботи кафедри економіки, організації та управління підприємствами.

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):
теоретичні та методичні засади покращення фінансових результатів підприємства; аналіз показників виробничо-господарської діяльності ПРАТ «Львівський холодокомбінат»; обґрунтування пропозицій щодо покращення фінансових результатів ПРАТ «Львівський холодокомбінат».

5. Перелік графічного матеріалу: теоретичні підходи та світовий інтерес до фінансових результатів; динаміка техніко-економічних показників ПРАТ «Львівський холодокомбінат»; показники ліквідності ПРАТ «Львівський холодокомбінат» за 2021-2023 рр.; ефективність впровадження запропонованих заходів в умовах ПРАТ «Львівський холодокомбінат».

6. Консультанти розділів роботи:

Розділи	Консультант	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Розділ 1	доц. Нікульнікова Г.В.	02.04.2025	11.04.2025
Розділ 2	доц. Нікульнікова Г.В.	14.04.2025	25.04.2025
Розділ 3	доц. Нікульнікова Г.В.	29.04.2025	26.05.2025
Нормоконтроль	доц. Поліщук І.Г.		17.06.2025

7. Дата видачі завдання «24» березня 2025 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Термін виконання	Примітки
1	Співбесіда зі здобувачем за тематикою роботи, видача переліку рекомендованої нормативної, інструктивної бази та учбової літератури	24.03.2025	виконано
2	Збір матеріалів до випускної роботи	25.03.2025	виконано
3	Групування та аналіз зібраного матеріалу, уточнення завдань випускної кваліфікаційної роботи	31.03.2025	виконано
4	Підготовка I розділу кваліфікаційної роботи та подання його керівникові	02.04 - 11.04	виконано
5	Підготовка II розділу кваліфікаційної роботи та подання його керівникові	14.04 – 25.04	виконано
6	Підготовка III розділу кваліфікаційної роботи та подання його керівникові	26.04 – 26.05	виконано
7	Підготовка вступної частини та висновку	27.05-05.06	виконано
8	Попередній захист роботи	28.05.2025	виконано
9	Перевірка роботи керівником та доопрацювання роботи	09.06.2025	виконано
10	Отримання відгуку керівника та рецензії	17.06.2025	виконано
11	Перевірка роботи на унікальність авторського тексту за допомогою Інтернет-Системи Strikeplagiarism.com	03.06.2025	виконано
12	Захист роботи на засіданні Екзаменаційної комісії	26.06.2025	виконано

Здобувач

(підпис)

Олександра ІВАНОВА

Науковий керівник

(підпис)

Ганна НІКУЛЬНІКОВА

РЕФЕРАТ

на кваліфікаційну роботу за темою
«Фінансові результати діяльності підприємства та обґрунтування пропозицій з їх
підвищення»

Кваліфікаційна робота: 80 с., 16 табл., 6 рис., 51 джерело, 3 додатки.

Об'єкт дослідження: процес формування та управління фінансовими результатами підприємства.

Мета роботи: теоретичне осмислення економічної сутності фінансових результатів підприємства та розробка комплексу заходів з їх оптимізації, спрямованих на підвищення ефективності діяльності ПРАТ «Львівський холодокомбінат» в умовах сучасної економіки.

Предмет дослідження: сукупність теоретичних засад і практичних рекомендацій щодо процесів формування, аналізу та оптимізації фінансових результатів підприємства.

Методи дослідження: аналізу, синтезу, порівняння, метод факторного аналізу, емпіричні, науково-теоретичні, економіко-статистичні та графічні.

У кваліфікаційній роботі здійснено аналіз сучасної літератури щодо економічного змісту поняття «фінансові результати» та розглянуто основні методичні підходи до оцінки ефективності їх формування й використання.

На прикладі ПРАТ «Львівський холодокомбінат» проведено аналіз виробничо-господарської діяльності підприємства, зокрема показників, що характеризують ефективність управління фінансовими результатами.

Для підвищення фінансових результатів ПРАТ «Львівський холодокомбінат» запропоновано покращення ефективності закупівель сировини та матеріалів, звільнення двох робітників з відділу продажу та впровадження системи Lean Manufacturing. Економічний ефект від впровадження - 76114,84 тис. грн.

У роботі при розрахунках використано програмний продукт Microsoft Office Excel.

**ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ, ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ, ПРИБУТКОВІСТЬ,
ФІНАНСОВА СТАБІЛЬНІСТЬ, ПІДПРИЄМНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ.**

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	9
1.1. Економічна сутність фінансових результатів підприємства.....	9
1.2. Методичні підходи до оцінки фінансових результатів підприємства.....	20
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «ЛЬВІВСЬКИЙ ХОЛОДОКОМБІНАТ»	29
2.1. Техніко-економічна характеристика ПРАТ «Львівський холодокомбінат».....	29
2.2. Аналіз фінансових результатів підприємства ПРАТ «Львівський холодокомбінат».....	44
РОЗДІЛ 3. ОБГРУНТУВАННЯ ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАТ «ЛЬВІВСЬКИЙ ХОЛОДОКОМБІНАТ»...	54
3.1. Факторний аналіз впливу чинників на прибутковість діяльності ПРАТ «Львівський холодокомбінат».....	54
3.2. Обґрунтування пропозицій щодо покращення фінансових результатів ПРАТ «Львівський холодокомбінат».....	62
ВИСНОВКИ.....	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	75
ДОДАТКИ.....	81

ВСТУП

В умовах сучасної економічної ситуації в Україні, яка характеризується нестабільністю, високою конкуренцією та необхідністю адаптації до європейських стандартів, глибокий аналіз та ефективне управління фінансовими результатами набувають особливої актуальності. Недостатня увага до цих аспектів може призвести до неефективного використання ресурсів, зниження конкурентоздатності, погіршення фінансової стійкості та, зрештою, до втрати ринкових позицій. Важливість досліджуваного питання зумовлена ключовою роллю фінансових результатів як основного показника ефективності діяльності підприємства, що відображає успішність управління ресурсами, здатність генерувати прибуток та забезпечувати сталий розвиток. Своєчасне виявлення факторів, що впливають на фінансові результати, їх об'єктивна оцінка та впровадження обґрунтованих заходів з оптимізації дозволяють підприємствам підвищувати свою прибутковість, зміцнювати фінансову безпеку, залучати інвестиції та забезпечувати довгострокове зростання, що є запорукою їх виживання, розвитку та успішної інтеграції в глобальне економічне середовище. Саме тому, дослідження та розуміння фінансових результатів є не просто академічним інтересом, а нагальною потребою для забезпечення сталого розвитку вітчизняних підприємств.

Тема фінансових результатів має тривалу історію дослідження в економічній літературі, починаючи з основ бухгалтерського обліку та перших спроб фінансового аналізу. Її досліджувала значна кількість вчених, серед яких: Ліхоносова Г.С., Лазебна І.Р., Вакульчик О.М., Протасова Є.В., Нечаєва А.А., Пеняк Ю., Руденко А., Мицак О., Ковтун Н., Лихач О., Фірман Н.Я., Вашків О.П. та інші. Проте, незважаючи на значний обсяг напрацювань, тема залишається динамічною та до кінця невизначеною. Сучасні економічні реалії, включаючи розвиток цифрової економіки, сталий розвиток, зростання значення

нематеріальних активів та постійні зміни в облікових стандартах, зумовлюють необхідність подальших досліджень.

Метою даного дослідження є теоретичне осмислення економічної сутності фінансових результатів підприємства та розробка комплексу заходів з їх оптимізації, спрямованих на підвищення ефективності діяльності ПРАТ «Львівський холодокомбінат» в умовах сучасної економіки.

У межах кваліфікаційної роботи, для досягнення поставленої мети, було визначено та виконано наступні завдання:

- дослідити економічну сутність фінансових результатів підприємства;
- визначити основні методичні підходи до оцінки фінансових результатів підприємства;
- здійснити техніко-економічну характеристику ПРАТ «Львівський холодокомбінат»;
- проаналізувати фінансові результати обраного підприємства;
- провести факторний аналіз впливу чинників на прибутковість діяльності ПРАТ «Львівський холодокомбінат»;
- обґрунтувати пропозицій щодо покращення фінансових результатів аналізованого підприємства.

Об'єктом дослідження даної кваліфікаційної роботи є процес формування та управління фінансовими результатами підприємства.

Предметом виступає сукупність теоретичних засад і практичних рекомендацій щодо процесів формування, аналізу та оптимізації фінансових результатів підприємства.

Для реалізації мети дослідження було використано наступні методи: теоретичні методи дослідження, зокрема, аналіз наукової літератури (для вивчення існуючих теоретичних підходів, концепцій та визначень фінансових результатів) синтез та узагальнення (формування власного розуміння сутності досліджуваної категорії та систематизації теоретичних положень) індукція та дедукція, системний підхід. Також в роботі застосовувалися емпіричні методи дослідження, а саме: аналіз первинної та вторинної інформації (опрацювання

фінансової звітності підприємства, статистичних даних, внутрішньої документації), техніко-економічний аналіз господарської діяльності підприємства, факторний аналіз (визначення ступеня впливу окремих факторів на діяльність підприємства методом ланцюгових підстановок). Для наочного представлення результатів аналізу та запропонованих рекомендацій використовувався графічний метод.

Інформаційна база дослідження формувалася на основі чинних нормативно-правових актів України, що регулюють бухгалтерський облік та оподаткування, фундаментальних і прикладних праць вітчизняних та зарубіжних науковців з питань фінансових результатів та їх оптимізації, а також включала фінансову звітність досліджуваного підприємства за ряд періодів, дані управлінського обліку та статистичну інформацію для забезпечення комплексного аналізу та обґрунтованості висновків.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що вони забезпечують теоретичне підґрунтя для поглибленого розуміння сутності фінансових результатів економічної категорії та розробки дієвих механізмів оптимізації даної економічної категорії в сучасних умовах ведення бізнесу.

За результатами дослідження було опубліковано:

Нікульнікова Г. В., Іванова О. Ю. Фінансові результати як економічна категорія та індикатор ефективності діяльності підприємства. *Розвиток промисловості та суспільства* : матеріали XXIII міжнар. наук.-техн. конф., м. Кривий Ріг, 28-30 трав. 2025 р. / Криворізький нац. ун-т. Кривий Ріг, 2025. С. 283.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Економічна сутність фінансових результатів підприємства

Відомо, що прибуток є головною ціллю більшості підприємств, а також він є одним з основних результативних показників діяльності підприємства. Даний показник завжди відігравав значну роль у процесі дослідження фінансового стану підприємства, та слугував важливим фактором для зацікавлених сторін, у тому числі для кредиторів, банків, інвесторів. Проте, для проведення аналізу та прийняття обґрунтованих рішень щодо діяльності організації, недостатньо брати до уваги лише показники прибутку, потрібно враховувати повний спектр фінансових результатів.

Поняття фінансові результати є одним з основних об'єктів дослідження в економічній теорії, воно знайшло своє місце в працях багатьох науковців. Над дослідженням даного питання працювали такі вчені як Ліхоносова Г.С., Лазебна І.Р. [18], Вакульчик О.М., Протасова Є.В., Нечаєва А.А. [4], Пеняк Ю., Пеняк Ю., Руденко А. [32], Мицак О., Ковтун Н., Лихач О. [25], Фірман Н.Я., Вашків О.П. [48] та інші.

На рис. 1.1 та рис. 1.2 зображено результати аналізу популярності теми фінансові результати та суміжних з нею категорій серед користувачів Google, що був проведений за допомогою програмного продукту Google Trends. Отримані дані підтверджують актуальність та значимість даного питання серед цільової аудиторії.

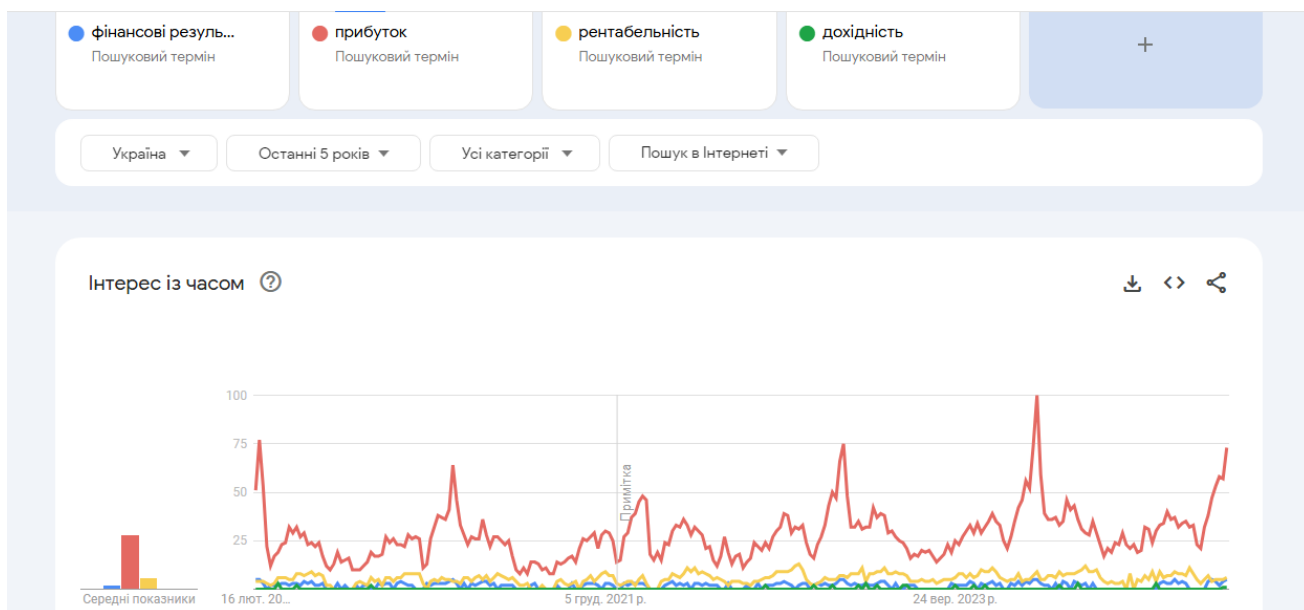

Рисунок 1.1 – Рівень пошукових запитів, пов’язаних з тематикою фінансових результатів в Україні.

Джерело: складено автором

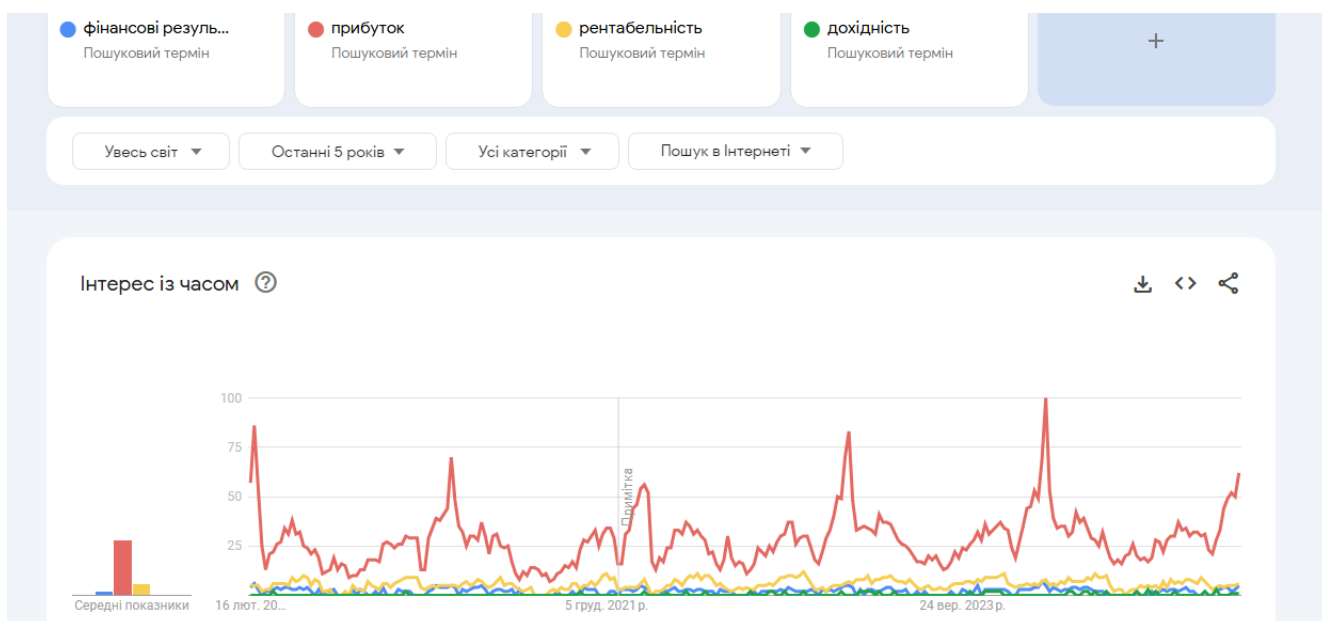

Рисунок 1.2 – Рівень пошукових запитів, пов’язаних з тематикою фінансових результатів в усьому світі.

Джерело: складено автором

У таблиці 1.1 представлено аналіз деяких підходів щодо тлумачення економічної сутності фінансових результатів.

Таблиця 1.1 – Трактування поняття фінансові результати діяльності підприємства

Автор	Трактування поняття
Ліхоносова Г.С., Лазебна І.Р. [18]	Фінансовий результат – це категорія, що відображає результативність господарської діяльності у вигляді відповідного показника – прибутку або збитку. В сучасному розумінні економічної теорії прибуток є головною метою та основним стимулом розвитку підприємницької діяльності, адже саме він і є показником, що характеризує винагороду підприємця за зазаний рік та здійснені нововведення й арифметично є позитивною різницею між сукупними доходами, отриманими від різних видів господарської діяльності, та витратами виробництва та обігу, яких було зазано в процесі її здійснення.
Вакульчик О.М., Протасова Є.В., Нечаєва А.А. [4]	Фінансові результати – це показник результативності господарської діяльності організації, який розраховується шляхом зіставлення доходів та витрат, що виступає у формі прибутку чи збитку.
Пеняк Ю., Пеняк Ю., Руденко А. [32]	Ефективність діяльності підприємства виражається у його фінансових результатах. Прибуток у кризовий період свідчить про певну стабільність та стійкість підприємств диверсифікацію продукції та послуг, здатність швидко приймати управлінські рішення й адаптуватись до умов зовнішнього середовища.
Мицак О., Ковтун Н., Лихач О. [25]	Фінансовий результат господарювання підприємства характеризує його операційну, інвестиційну, фінансову діяльність й служить критерієм визначення обсягу та структури реалізації (або виробництва) продукції, програм оптимізації витрат, інвестиційних проектів, сценаріїв бюджету, фінансових вкладень тощо.
Фірман Н.Я., Вашків О.П. [48]	Здійснений у дослідженні аналіз дає підстави стверджувати, що в короткостроковому періоді фінансовий результат підприємства здебільшого ототожнюється з величиною його прибутку чи доходу. Але в довгостроковій перспективі фінансовий результат підприємства доцільніше оцінювати через зміну величини вартості власного капіталу чи зміну величини ринкової вартості суб'єкта господарювання.

Джерело: складено автором на основі [18, 4, 32, 25, 48]

Фінансові результати, згідно загальноекономічного розуміння, визначаються як різниця між доходами та витратами у звітному періоді. Доходи вважаються еквівалентом споживчої вартості виробленої продукції (робіт, послуг), тоді як витрати відображають їхню реальну вартість (собівартість). У випадку успішної діяльності фінансові результати призводять до прибутків, в іншому випадку - до збитків.

При вивченні нормативно-правової бази України було встановлено, що саме поняття «фінансові результати» не має чіткого визначення в законодавстві, для прикладу у стандарті П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

надається лише пояснення щодо термінів «прибуток» та «збиток». Це призводить в інтерпретації змісту фінансових результатів.

Відповідно до П(С)БО 1: прибуток – сума, на яку доходи перевищують пов’язані з ними витрати; збитки – перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійсненні ці витрати [40]. Згідно з вище зазначеними тлумаченнями, можна стверджувати, що поняття «фінансовий результат» і «прибуток» не є повністю ідентичними. На відміну від прибутку, фінансовий результат охоплює ширший спектр значень, відображає всі аспекти діяльності підприємства, включаючи якісні та кількісні показники результативності, в той час як прибуток (або збиток) є лише логічним наслідком цієї діяльності.

Для розширення розуміння категорії фінансових результатів слід також розглянути підходи різних економічних шкіл щодо трактування даного поняття (табл. 1.2).

Таблиця 1.2 – Варіативність розуміння фінансових результатів представниками різних економічних шкіл

Назва економічної школи	Підхід до трактування економічного змісту фінансових результатів
Меркантилістична	Фінансові результати, які проявляються у вигляді прибутку, формуються в сфері обігу та торгівлі, які є джерелом багатства.
Фізіократична	Прибуток, як основна форма фінансових результатів, виникає за рахунок природної родючості землі, тобто аграрне виробництво являється основним джерелом багатства.
Класична	Формування фінансових результатів відбувається в сфері виробництва, а прибуток, як заробітна плата і рента, є частиною вартості, яка в свою чергу створюється працею.
Неокласична	Подвійне трактування: з одної сторони фінансові результати формуються за рахунок капіталу та є ціною даного виробничого фактору, з іншої – формуються за рахунок комплексу всіх задіяних виробничих факторів.
Інституціоналістична	Фінансові результати формуються під впливом різних суспільних неекономічних інститутів (НТП, держава, соціальні групи, профспілки та ін.)
Теорія трудового доходу	Фінансовий результат (прибуток) є результатом діяльності і винагородою підприємця.
Марксистська	Додаткова вартість, яка створюється працею найманих працівників в процесі виробництва та реалізується через сферу обігу, є основним джерелом формування фінансових результатів.

Джерело: [22]

Отже, аналіз наукових досліджень показав, що хоча поняття «фінансовий результат» тлумачиться вченими по-різному, вони все одно надають однакове значення його змісту у своїх роботах.

Сучасна міжнародна облікова практика виокремлює три ключові концепції для визначення сутності даного поняття [22].

Перша концепція визначає фінансовий результат як зміну величини чистих активів протягом облікового періоду, де чисті активи розраховуються шляхом вирахування із загальної балансової вартості майна суми всіх зобов'язань підприємства та додаткових капітальних вкладень.

Друга концепція ґрунтується на співставленні потоків доходів та витрат за відповідний звітний період.

Третя передбачає аналіз динаміки власного капіталу за певний аналізований період.

Саме другий підхід, набув найширшого розповсюдження у міжнародній практиці та відповідає українській системі бухгалтерського обліку.

Багато дослідників вивчають економічне значення фінансових результатів відповідно до їх функцій: нагромадження, стимулювання та розподіл. Позитивні фінансові результати (прибуток) відображають функцію нагромадження, які стають джерелом для збільшення активів та забезпечують розвиток підприємства. Стимулювання робітників та підвищення зарплати за результатами діяльності відображує функцію стимулювання. Функція розподілу полягає у поділі прибутку між власниками державою та підприємством. Показник фінансового результату демонструє прибуткові сегменти діяльності підприємства і стимулює інвестиції у ці області.

На сьогоднішній день, при аналізі сутності фінансових результатів важливо виокремити їх основні властивості [11]:

Фінансовий результат, тобто прибуток, представляє собою різновид доходу, що отримується в результаті провадження господарських операцій. Проте така спрощена інтерпретація не розкриває повну сутність даного показника, оскільки існують сфери, де головною метою діяльності не є

генерування економічних вигод, приміром громадська діяльність чи благодійність.

Фінансовий результат є варіантом відображення доходу, котрий генерується суб'єктом господарювання шляхом усвідомленого вкладення капіталу задля досягнення певної бізнес-мети. Поняття прибутковості тісно корелює з капіталом, відображаючи в узагальненому вигляді економічну ефективність використання капітальних вкладень.

Прибуток, як фінансовий підсумок, не є автоматичним надбанням для суб'єкта, який інвестував свій капітал у підприємницьку справу. Його поява є винятковою, в наслідок ефективного здійснення бізнесових ініціатив, виступаючи водночас своєрідною платою за прийнятті підприємницькі ризики.

Прибуток є кінцевим економічним показником, що незмінно проявляється у грошовому вимірі. Ця монетарна форма його представлення зумовлена як необхідністю комплексного вартісного узагальнення всіх пов'язаних з ним фінансових потоків, так і відповідністю до чинного податкового законодавства щодо його регулювання і обліку.

Прибуток відображає не загальну суму надходжень від підприємницької діяльності, а виключно ту частину, яка лишається після покриття всіх витрат на реалізацію такої активності. Відповідно, у цифровому вимірі прибуток являє собою підсумковий індикатор, що дорівнює перевищенню загальних доходів над витратами.

Розкрити повну сутність економічного значення фінансових результатів у єдиному цільному визначенні є майже неможливим через те, що дана тема є дуже обширною, а також, тому що у будь-якому погляді відповідно до цього проблемного питання пояснюється лише певна його частина. Однак варто зазначити, що варіант який передбачає порівняння доходів і витрат протягом певного періоду дозволяє відобразити узагальнену суть.

Відповідно до чинного законодавства України, підприємства, а саме юридичні особи зобов'язанні надавати звіт про фінансові результати. У П(С)БО 1 надається наступне пояснення щодо даного звіту: звіт про фінансові результати

(звіт про сукупний дохід) - звіт про доходи, витрати, фінансові результати та сукупний дохід [40]. Національними положеннями даються такі тлумачення зазначених вище елементів [40]:

доходи - збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників);

витрати - зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками);

сукупний дохід - зміни у власному капіталі протягом звітного періоду внаслідок господарських операцій та інших подій (за винятком змін капіталу за рахунок операцій з власниками).

В даній роботі уже розглядалося поняття прибуток відповідно до П(С)БО 1, проте в науковій сфері все ж є певні суперечності щодо теоретичного змісту даного терміну, що призводить до різноманітності підходів його обліку. Деякі автори в економічній літературі включають у поняття «прибуток» всі види доходу, такі як відсотки, зарплата, підприємницький дохід та ренту. На думку інших, прибуток представляє собою відсоток на капітал.

Розглянемо економічний зміст прибутку проаналізувавши ключові позиції форми №2 «Звіт про фінансові результати» [36]:

Валовий прибуток виступає як маржа, отримана шляхом віднімання чистої виручки, генерованої від продажу товарів, робіт чи послуг, та безпосередніх витрат на їх виробництво або придбання.

Прибуток від операційної діяльності обчислюється шляхом алгебраїчного підсумування, що враховує валовий прибуток, доповнений іншими операційними доходами, та зменшений на витрати, пов'язані з реалізацією продукції, а також на інші операційні витрати, що виникають у процесі функціонування підприємства.

Прибуток до оподаткування являє собою результат підсумування операційного прибутку, скоригованого на фінансові доходи та витрати, а також на ті, що не відносяться до операційної діяльності.

Чистий прибуток, що є кінцевим фінансовим результатом, включає прибуток до оподаткування скоригований на суму податку на прибуток, та прибуток від припиненої діяльності, якщо така мала місце.

З представлених вище визначень стає очевидним, що прибуток являє собою частину доходу, яку підприємство отримує в результаті діяльності. Зазвичай діяльність підприємств поділяють на операційну (основну), фінансову та інвестиційну.

Прибуток як ключова економічна категорія здійснює наступні функції [28]:

Економічна (прибуток слугує мірилом економічної ефективності господарської діяльності підприємства, а також індикатором його фінансової незалежності).

Ресурсна (виступає основою для створення грошових фондів, які спрямовуються на реінвестування у виробництво, інноваційно-технологічний та соціально-корпоративний розвиток, винагородження персоналу, розподіл прибутків серед акціонерів, створення страхових резервів, тощо).

Бюджетна (прибуток, через податкові відрахування, становить основу наповнення державних та місцевих бюджетів, що забезпечує можливість органам влади реалізовувати свої повноваження та забезпечувати потреби соціально вразливих категорій громадян).

Формування прибутку згідно з чинними стандартами бухгалтерського обліку продемонстровано у табл. 1.3.

Таблиця 1.3 - Формування прибутку підприємства

Прибуток підприємства				
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності				Прибуток (збиток) від надзвичайних подій
Операційної діяльності		Фінансових операцій	Іншої звичайної діяльності	
Основної діяльності	Іншої операційної діяльності	доходи (втрати) від інвестицій в асоційовані дочірні підприємства;	реалізація фінансових інвестицій;	
Реалізація продукції, товарів, робіт, послуг	реалізація оборотних активів;	доходи (втрати) від спільної діяльності;	реалізація основних засобів;	Втрати від стихійного лиха втрати від технічних катастроф і аварій; відшкодування збитків від надзвичайних подій; інші надзвичайні доходи і витрати
	реалізація іноземної валюти;	дивіденди одержані;	реалізація нематеріальних активів;	
	доходи від операційної оренди;	відсотки, одержані за облігаціями та за іншими цінними паперами;	реалізація інших нематеріальних активів;	
	доходи (втрати) від операційних курсових різниць;		реалізація інших необоротних активів;	
	одержані (сплачені) пеня, штрафи, неустойки;		ліквідація необоротн	
	дохід від списання кредиторської заборгованості;		дохід (втрати) від коопераційних курсових різниць;	
	відшкодування раніше списаних активів;		дохід від безоплатно отриманих оборотних активів;	
	одержані гранти, субсидії;	інші доходи від фінансових операцій.	уцінка необоротних активів;	
	інші доходи (втрати) від операційної діяльності.		інші доходи (втрати) від звичайної діяльності.	

Джерело: [20]

Говорячи про фінансові результати, важливо згадати про такий показник як рентабельність. Хоч він не відображається в звітності, його роль не може бути

переоцінена, оскільки він вказує на ефективність використання ресурсів підприємства для генерації прибутку. Так як прибуток є абсолютним показником рентабельності, він відображає загальну ефективність роботи компанії, однак не надає інформації про те наскільки ефективно використовуються вкладені засоби. Для того щоб це оцінити, необхідно використовувати відносні показники. Ці показники дозволяють зрозуміти, скільки прибутку припадає на кожен вкладений ресурс або витрачену гривню, і дають більш повне уявлення про ефективність роботи підприємства.

Відносні показники рентабельності поділяють на три основні групи [44]:

Витратні, що безпосередньо вимірюють віддачу від кожної інвестованої гривні, розкриваючи ступінь прибутковості понесених операційних витрат.

Ресурсні, які формуються шляхом зіставлення чистого фінансового результату або прибутку до оподаткування до балансової вартості капіталу чи окремих його компонентів.

Дохідні, що визначаються як співставлення валового фінансового результату, операційного прибутку або чистого фінансового результату до обсягу чистої виручки від продажів.

Проблемне питання, що стосується сутності фінансових результатів складне і багатогранне. Чітке розуміння змісту фінансових результатів і вміння проводити глибокий аналіз відповідних показників є критично важливим при веденні підприємницької діяльності, адже це прямо впливає на ефективність виробництва та роботу організації в цілому.

По-перше, моніторинг фінансових результатів впливає на оптимізацію виробничих процесів надаючи цінну інформацію щодо фінансової ефективності кожного етапу виробництва. Шляхом систематичного аналізу фінансових показників, таких як витрати на сировину, працю та утримання обладнання, підприємство може виявити ті процеси, які споживають надмірні ресурси або є неефективними з фінансової точки зору. Відповідно до результатів моніторингу можливо визначити чи є потреба в оптимізації або модернізації цих конкретних етапів виробництва для зниження витрат та підвищення продуктивності. Крім

того, моніторинг фінансових результатів допомагає визначити оптимальні стратегії управління ресурсами, планування виробничих процесів та визначення пріоритетів у впровадженні нових технологій чи покращень. Такий підхід дозволяє підприємству не лише ефективно використовувати свої фінансові ресурси, але й постійно підтримувати конкурентоспроможність шляхом постійного удосконалення виробничих процесів у відповідності до фінансових цілей та стратегій підприємства.

По-друге, беручи до розгляду фінансові результати, приймаються рішення, щодо забезпечення фінансової стійкості. Ключовою метою аналізу фінансової стійкості є діагностика можливостей суб'єкта господарювання чинити опір деструктивній дії різноманітних чинників (зовнішнього середовища, внутрішньо-корпоративних, непрогнозованих), що можуть дестабілізувати його фінансову рівновагу [20]. Досягнення фінансової стійкості вимагає ефективного управління грошовими коштами, запасами, основними засобами та джерелами капіталу, як власними, так і позиковими. Глибоке розуміння фінансових результатів дозволяє швидко виявляти проблеми в діяльності підприємства, такі як зменшення прибутковості, збільшення витрат або труднощі з погашенням боргів. Аналіз фінансових даних допомагає знайти можливі фінансові ризики та розробляти стратегії щодо зменшення впливу негативних факторів і забезпечення стійкості навіть у складних умовах. Крім того, аналіз фінансових результатів допомагає керувати ліквідністю підприємства, тобто визначати його здатність вчасно погашати поточні зобов'язання. Це є критично важливим для забезпечення нормального функціонування компанії та уникнення фінансових труднощів.

Також, необхідно зазначити, що аналіз фінансових результатів є важливою ланкою у процесі планування розвитку підприємства, оскільки він надає детальну інформацію про фінансовий стан компанії і визначає ключові аспекти, які можуть вплинути на стратегічні рішення. Він допомагає виявити досягнення та проблемні моменти у фінансовій діяльності підприємства, встановити фактори, які визначають його фінансовий успіх або невдачі. Маючи повне

розумінні фінансових результатів, можна здійснити оптимальний розподіл ресурсів, визначити потреби у фінансуванні для майбутнього розвитку, розробити стратегії залучення інвестицій або кредитів, а також визначити можливості для ефективного використання внутрішніх ресурсів. Крім того, аналіз фінансових результатів допомагає виявити тенденції у фінансовій діяльності компанії, прогнозувати майбутні доходи та витрати, оцінювати ризики та можливості для підприємства, що дозволяє розробити дієві та стратегічні плани для подальшого розвитку, забезпечуючи стійкий та успішний шлях у майбутньому.

Систематичний моніторинг фінансових показників, є необхідним з точки зору дотримання чинного законодавства країни. Він забезпечує вчасне виявлення будь-яких невідповідностей або порушень. Допомагає уникати податкових і фінансових проблем, санкцій та штрафів, зберегти репутацію та довіру соціального середовища, а також підтримувати високі стандарти етики та корпоративної відповідальності.

Отже, підсумовуючи можна сказати, що фінансові результати є основним результативним показником, дослідження якого здатне комплексно відобразити стан підприємства та допомогти в вирішенні багатьох проблемних питань.

1.2 Методичні підходи до оцінки фінансових результатів підприємства

Оцінка фінансових результатів є критичним аспектом управління будь-якою компанією або організацією. Для повного розуміння фінансового стану підприємства та його ефективності використовуються як якісні так і кількісні методи оцінки.

Кількісні методи оцінки фінансових результатів включають у себе такі підходи як фінансовий аналіз, різноманітні розрахунки показників ефективності, порівняльний аналіз фінансових звітів, визначення показників рентабельності,

ліквідності, оборотність капіталу і т. д. Ці методи надають можливість об'єктивно оцінити фінансові показники підприємства і порівняти їх з результатами попередніх періодів або з конкурентами.

У свою чергу, якісні методи оцінки фінансових результатів, не обмежені лише числовими даними, вони допомагають зрозуміти середовище в якому працює підприємство та передбачати загрозливі обставини, які можуть впливати на фінансові результати компанії. Врахування аспектів таких як, репутація компанії, якість управління, стратегічні переваги, визначення сильних та слабких сторін, можливостей та загроз, складання моделей різних сценаріїв для оцінки ефекту зовнішніх та внутрішніх чинників на фінансові результати підприємства - це все є частиною якісного дослідження. Загалом, на практиці широко застосовуються наступні методи аналізу: SWOT-аналіз, PEST-аналіз, аналіз п'яти сил Портера, дослідження галузових тенденцій, оцінка конкурентоспроможності, аналіз клієнтської бази та якості продукції.

Аналіз фінансових результатів передбачає залучення значного комплексу аналітичних процедур, дослідницьких методик та прийомів, обсяг та специфіка яких зумовлюються конкретними оперативними завданнями, що ставляться перед аналітиком у кожному певному випадку.

На сьогодні в Україні активно застосовуються наступні види дослідження фінансових результатів, що ґрунтуються на відомостях фінансової звітності [43]:

горизонтальний аналіз - зосереджується на виявленні абсолютних та відносних змін у показниках фінансових результатів як за конкретний період, так і в довгостроковій динаміці, дозволяючи якісно оцінити вектори цих трансформацій.

структурний аналіз - орієнтований на дослідження структурних параметрів фінансових результатів, а саме частки окремих категорій надходжень і витрат у загальному обсязі, а також на виявлення трансформацій структури.

трендовий аналіз - спрямований на встановлення тенденцій у зміні значень фінансових результатів на основі даних, зібраних за певну кількість послідовних періодів.

коефіцієнтний аналіз - полягає в калькуляції співвідношення різних статей (як в межах однієї, так і між декількома формами звітності), встановлення кореляційних зв'язків між показниками.

Сучасна економічна література пропонує до використання безліч фінансово-економічних показників, котрі розраховують на основі фінансової звітності. Саме коефіцієнтний метод є одним з найпоширеніших методів діагностики фінансового стану та результатів підприємства. Як зазначалося вище, він ґрунтується на використанні фінансових коефіцієнтів для узагальнення інформації з фінансової звітності. Ці коефіцієнти різняться за своєю структурою та впливом факторів, загалом їх поділяють на два види: синтетичні й аналітичні. Синтетичні показники базуються на широкому спектрі факторів та подій, що впливають на них, аналітичні ж містять менший обсяг інформації. Для аналізу фінансового стану господарської діяльності переважно використовують синтетичні показники.

Активне застосування та наявність широкого спектру даних коефіцієнтів пояснюється низкою їх важливих переваг [23]:

- можливість розраховувати ці показники для будь якого господарюючого суб'єкта завдяки стандартизованій формі фінансової звітності;

- здатність нейтралізувати негативний вплив інфляційних коливань на точність аналітичних висновків;

- можливість проводити зіставлення результатів як у часовому розрізі, так і між різними економічними суб'єктами;

- доступність та швидкість обчислень завдяки використанню сучасного програмного забезпечення, насамперед, засобів Microsoft Excel.

Попри те, що коефіцієнтний аналіз має ряд переваг, все ж на практиці виникають певні обмеження у використанні цього методу. Наприклад, дослідження окремих аспектів діяльності підприємства, оцінюючи при тому загальний фінансовий стан, може стати складним через протилежні оцінки різних груп показників. Для вирішення цієї проблеми можна використовувати синтетичні показники, які надають комплексну оцінку, або застосовувати

методи, що включають дискримінаційні моделі, для більш однозначного визначення фінансових результатів діяльності підприємства.

Використовуючи метод коефіцієнтів та відслідковуючи дані показники протягом низки звітних періодів можна визначити на скільки ефективно підприємство формує та застосовує прибуток (табл.1.4).

Таблиця 1.4 – Показники генерування і розподілу прибутку підприємства

Назва показника	Алгоритм розрахунку	Умовне позначення	Коментар
1. Коефіцієнт рентабельності поточних витрат	$K_{рпв} = \text{ПР} / \text{В}$	ПР – прибуток В – витрати	Показує, скільки прибутку припадає на 1 грн. витрат
2. Коефіцієнт дохідності авансових вкладень	$K_{дав} = \text{ПР} / \text{ОЗ}$	ОЗ – основні засоби	Характеризує скільки прибутку припадає на 1 грн., вкладену в основні засоби
3. Коефіцієнт рентабельності сукупних вкладень	$K_{рсв} = \text{ПР} / \text{ОЗ} + \text{ФОП}$	ФОП – фонд оплати праці	Характеризує, скільки прибутку припадає на 1 грн. сукупних вкладень
4. Коефіцієнт валового прибутку	$K_{вп} = \text{ПРв} / \text{Вр}$	ПРв – валовий прибуток Вр – виручка від реалізації товарів (робіт, послуг)	Показує ефективність використання матеріальних ресурсів та робочої сили у виробничо-комерційній діяльності
5. Коефіцієнт операційного прибутку	$K_{про} = \text{Про} / \text{Вр}$	Про – операційний прибуток	Характеризує, який прибуток від операційної діяльності на кожну гривню виручки має підприємство
6. Коефіцієнт чистого прибутку	$K_{прч} = \text{ПРч} / \text{Вр}$	ПРч – чистий прибуток	Узагальнюючий показник, що порівнює чистий прибуток і виручку
7. Коефіцієнт окупності власного капіталу	$K_{овк} = \text{ПР} / \text{Квл}$	Квл – власний капітал	Визначає прибутковість підприємств, у які вкладено певний власний капітал

Джерело: [20]

Один з основних показників, що відображає фінансові результати підприємства за будь-який період - це чистий прибуток (чи збиток), отриманий від звичайної діяльності та від надзвичайних подій.

Прибуток від звичайної діяльності до податкового врегулювання розраховують як [20]:

$$П_{рдо} = \Phi_{ро} + Д_к + I_{фд} + I_д - \Phi_в - В_к - I_в \quad (1.1)$$

де $\Phi_{ро}$ – підсумковий фінансовий результат (позитивний чи негативний) отриманий в результаті звичайної діяльності;

$Д_к$ – надходження від участь в статутному капіталі, включаючи доходи від вкладень в асоційовані, дочірні чи партнерські підприємства, відображені через метод корпоративної участі;

$I_{фд}$ – додаткові фінансові надходження, включаючи доходи від депозитних інструментів, дивідендні надходження, відсоткові доходи та інші;

$I_д$ – супутні доходи, що включають надходження від продажу фінансових вкладень, необоротні господарські засоби, майнові об'єкти, та інші доходи від стандартних операцій;

$\Phi_в$ – фінансові видатки, що охоплюють відсоткові платежі та інші витрати організації, спричинені використанням зовнішнього фінансування;

$В_к$ – негативні результати від корпоративної участі, тобто збитки понесені в результаті вкладень в асоційовані, дочірні чи партнерські організації;

$I_в$ – додаткові витрати, серед яких збитки від валютних коливань поза операційною діяльністю, знецінення основних засобів, витрати на здійснення фінансових вкладень, майнових об'єктів і тому подібні збитки від звичайних операцій.

Прибуток від надзвичайних подій до оподаткування розраховують наступним чином [20]:

$$П(З)_{нп} = ВЗ + Д_{ні} - В_{нп} \quad (1.2)$$

де $\Pi(3)_{\text{нп}}$ – фінансовий результат (позитивний чи негативний) від надзвичайних подій;

ВЗ – компенсація втрат від виняткових випадків;

Дні – додаткові надходження в наслідок надзвичайних ситуацій;

Внп – затрати, що виникли через екстремальні обставини, такі як збитки від природних катастроф, промислових аварій, тому подібні непередбачені збитки.

Дослідження показника прибутку підприємства проводиться в кілька етапів.

По-перше, здійснюється початкова оцінка, тобто визначається наскільки ефективно підприємство виконало план щодо загального прибутку та за окремими напрямками діяльності. Особлива увага приділяється прибутковості різних частин підприємств, інвестицій, укладених угод. Наступним кроком здійснюється порівняння прибутку підприємства з середніми показниками по галузі та з результатами діяльності основних конкурентів. Третій етап передбачає здійснення факторного аналізу, а саме вивчення факторів, що впливають на прибуток у різних видах діяльності, використовуючи математичні моделі, оцінюють внутрішні та зовнішні можливості для збільшення прибутку. На заключному етапі розглядається, як розподіляється та використовується чистий прибуток, отриманий підприємством [43].

Поза вартісним виміром ефективності господарської діяльності, особливого значення набувають відносні показники, зокрема рентабельність.

Показник рентабельності сукупного капіталу безпосередньо корелює зі зміною обсягу прибутку, але обернено залежить від динаміки середньорічних залишків довгострокових, оборотних та нематеріальних активів. Для кількісної оцінки впливу цих факторів на рентабельність сукупного капіталу застосовується метод ланцюгових підстановок. Цей метод передбачає попереднє обчислення умовного показника рентабельності, базуючись на плановій сумі прибутку та фактичних середньорічних залишках відповідних активів. Шляхом

віднімання планового рівня рентабельності від умовного, визначається конкретний вплив коливань майнових ресурсів на його рівень [28].

Розглянемо основні показники рентабельності підприємства (табл. 1.5).

Таблиця 1.5 - Показники рентабельності

Назва показника	Алгоритм розрахунок	Умовне позначення
1. Рентабельність продукції	$R_{пр} = V_{тп} / C_{пп} \times 100$	$R_{пр}$ – рентабельність продукції $V_{тп}$ – валовий прибуток, отриманий від продажу продукції $C_{пп}$ – собівартість проданої продукції
2. Рентабельність виробу	$R_v = V_{п} / C_v \times 100$	R_v – рентабельність виробу $V_{п}$ – валовий прибуток, передбачений у ціні виробу C_v – собівартість виробу
3. Рентабельність продажу продукції	$R_{п} = V_{тп} / \Gamma_n \times 100$	$R_{п}$ – рентабельність продажу Γ_n – грошові надходження від продажу продукції
4. Рентабельність основного капіталу	$R_{ок} = Пч / V_{на} \times 100$	$R_{ок}$ – рентабельність основного капіталу $Пч$ – чистий прибуток $V_{на}$ – вартість немобільних активів (основних засобів, нематеріальних та фінансових активів)
5. Рентабельність капіталу підприємства	$R_{кп} = Пч / (V_{на} + V_{ма}) \times 100$	$R_{кп}$ – рентабельність капіталу підприємства $V_{ма}$ – вартість мобільних активів

Джерело: [20]

Коефіцієнт доходності активів визначає, яка частина загального доходу підприємства припадає на одиницю вартості його активів. Якщо вартість активів зростає або залишається на одному рівні, а сукупний дохід зростає, то підвищення коефіцієнта зростання доходності активів вказує на покращення використання ресурсів підприємства. Проте, якщо збільшення коефіцієнта зростання доходності активів відбувається при скороченні вартості активів, необхідно провести додаткове дослідження, щоб визначити причини росту доходності. Зокрема варто перевірити, чи це не відбулося в наслідок збуту основних засобів й запасів.

Під час дослідження також зіставляються тенденції змін у вартості активів підприємства та загального доходу. При позитивній різниці між значеннями цих коефіцієнтів проводять додатковий аналіз для аргументування можливого списання активів організації. У випадку від'ємної різниці цих показників, під час аналізу слід з'ясувати причини надмірно зростаючих темпів підвищення вартості активів. Ними можуть бути збільшення матеріальних запасів, залишків нереалізованих виробів, незавершеного виробничого процес а також покупка довгострокових активів [20].

Дослідження різних сфер діяльності підприємства допомагає визначити, як вони впливають на чистий прибуток (фінансовий результат). У випадку втрат від операційної діяльності за звітний період, важливо ретельно проаналізувати структуру витрат. Якщо підприємство понесло збитки від інвестиційної діяльності, слід ретельно вивчити причини цих втрат та розглянути можливі заходи для виправлення ситуації, включаючи перегляд напрямків інвестицій та їх подальше скорочення. У разі втрат від фінансової діяльності, важливо дослідити структуру фінансових операцій та шукати шляхи зниження витрат. Аналізуючи фінансові доходи, слід визначити прибутковість цінних паперів та розглянути можливість зміни стратегії інвестування, враховуючи більш прибуткові варіанти. Якщо ж підприємство зазнає втрат від інших операцій, що не пов'язані з операційною чи фінансовою діяльністю, зазвичай проводиться аналіз структури інших доходів та збитків, з метою виявлення шляхів зменшення цих збитків у планованому періоді.

У сучасному бізнес-середовищі, де динаміка ринкових відносин вимагає оперативного та точного аналізу, методики оцінки прибутку, що базуються на розподілі витрат на змінні та постійні, а також на концепції маржинального доходу, набувають все більшої популярності серед науковців та практиків. Цей підхід, широко застосовуваний у країнах з розвиненою ринковою економікою, дозволяє глибоко дослідити вплив ключових факторів на формування прибутку, забезпечуючи ефективне управління цим процесом. В порівнянні з традиційними методами аналізу, поширеними на вітчизняних підприємствах, він забезпечує

більш повне врахування взаємозв'язків між різними показниками та дозволяє детальніше визначити вплив окремих факторів [20].

Щодо оцінки ліквідності компанії, то вона має важливе практичне значення, оскільки, відомо що між нею та фінансовими результатами існує міцний взаємозв'язок. Він полягає в тому, що недостатня ліквідність може призвести до збитків і погіршення фінансового стану, в свою чергу, висока прибутковість забезпечує ресурси для підтримки ліквідності. Для оцінки здатності підприємства своєчасно погашати короткострокові зобов'язання, на практиці широко застосовуються коефіцієнти поточної та підвищеної ліквідності, а також ліквідності грошових ресурсів. Крім того, при дослідженні ліквідності компанії, проводять аналіз чистого оборотного капіталу. Зміст чистого оборотного капіталу полягає у розрахунку різниці між поточними активами компанії та її короткостроковими зобов'язаннями, що виражається у валюті та розраховується на основі середніх значень статей балансу за певний період. Будучи позитивним, він виступає як фінансовий резерв, що підтримує здатність підприємства виконувати свої зобов'язання, особливо у випадках фінансових труднощів або затримки платежів.

Отже, методичні підходи до оцінки фінансових результатів підприємства вимагають комплексного застосування кількісних і якісних методів. Велика різноманітність доступних інструментів, дозволяє отримати всебічне розуміння фінансового стану підприємства. Проте вибір конкретного методу залежить від цілей аналізу, доступності даних та специфіки діяльності підприємства. Ефективне використання зазначених в цій роботі методів сприяє ефективній оцінці фінансових результатів та в подальшому, прийняттю обґрунтованих управлінських рішень і покращенню фінансового стану підприємства загалом.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «ЛЬВІВСЬКИЙ ХОЛОДОКОМБІНАТ»

2.1 Техніко-економічна характеристика ПрАТ «Львівський холодокомбінат»

На ринку холодних ласощів України помітне місце займає Приватне акціонерне товариство «Львівський холодокомбінат». Це підприємство, чия історія виробництва морозива у Львові сягає близько 66 років, є одним з найдосвідченіших гравців у галузі. Гасло підприємства: «Ми любимо морозиво!» [21].

Таблиця 2.1 - Основна інформація про підприємство

ЄДРПОУ:	01553706
Назва:	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЛЬВІВСЬКИЙ ХОЛОДОКОМБІНАТ"
Організаційна форма:	Акціонерне товариство
Адреса:	79025, ЛЬВІВСЬКА область, місто ЛЬВІВ, вулиця ПОВІТРЯНА, будинок 2
Дата реєстрації:	05.01.1996
Уповноважені особи:	Копитко Юрій Богданович - підписант Халак Володимир Романович - керівник Халак Володимир Романович - підписант
Статутний капітал:	20 069 241,25 грн
Види діяльності:	10.52 Виробництво морозива 10.82 Виробництво какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів 10.39 Інші види перероблення та консервування фруктів і овочів 10.51 Перероблення молока, виробництво масла та сиру 10.85 Виробництво готової їжі та страв Та інші.

Джерело: складено автором на основі [37]

Продукція підприємства ПРАТ «Львівський холодокомбінат» реалізується на ринку під брендом «Лімо». Товарна лінійка морозива включає більше 110 найменувань, зокрема: ріжки, ескімо, брикети, вагову продукцію, морозиво

фасоване у контейнерах та відерцях, вафельних стаканчиках та інших варіаціях, доповненням слугують морозиво-торт та морозиво-рулет. Крім того, компанія є виробником різноманітних глазурей та наповнювачів, що свідчить про глибоку інтеграцію виробничих процесів. Розширюючи продуктову лінійку, з 2010 року «Львівський холодокомбінат» успішно освоїв сегмент заморожених напівфабрикатів, пропонуючи споживачам дану продукцію високої якості під ТМ «Лімо». На сьогоднішній день, «Львівський холодокомбінат» є одним з п'яти провідних виробників замороженої продукції в Україні, асортиментний ряд якого налічує майже 150 видів [21].

Виробництво, збут, реклама та маркетингові стратегії підприємства спрямовані на залучення нових споживачів та підвищенню їх лояльності до продукції, що сприяє збільшенню виробництва та продажу морозива, а також експансії на нові ринки як в Україні, так і за її межами. В 2013 році морозиво «Лімо» вийшло за межі національного ринку, розпочавши свій міжнародний шлях з експорту до Молдови. Протягом наступних двох років популярність продукції зросла, відкривши для неї ринки Ізраїлю, Азербайджану та Грузії. Подальше розширення відбулося за рахунок виходу на ринки В'єтнаму та Узбекистану. Кульмінацією міжнародної експансії став 2018 рік, коли львівські ласощі почали завойовувати споживачів як в Америці, так і в ключових європейських країнах, таких як Литва, Італія та Великобританія, що підкреслює високу якість та міжнародне визнання бренду [30].

Продукція підприємства «Лімо» відзначається своєю винятковою якістю. Унікальний смак морозива досягається за рахунок використання натуральних складових, що надають продукту особливого характеру.

Організаційна структура підприємства є лінійно-функціональною, що є важливим аспектом для делегування обов'язків спеціалістам у відповідності до їх експертності. Однак, ця структура має недоліки, такі як обмежена гнучкість у реагуванні на зміни виробництва та ускладнення в передачі інформації від верхнього керівництва до працівників.

У 2023 році чисельність штатних працівників складала 849 осіб. Організаційна структура підприємства наведена у табл. 2.2.

Таблиця 2.2 – Організаційна структура компанії

Назва відділу	Кількість працівників
Управління	29
Допоміжний та обслуговуючий персонал	19
Фінансовий відділ	31
Бухгалтерський відділ	27
Маркетинговий відділ	23
Відділ з продажу	43
Юридичний відділ	8
Комп'ютерний відділ	12
Контрольно-ревізійний відділ	17
Департамент з планування	23
Відділ зовнішньо-економічної діяльності	18
Начальник відділу зовнішньо-економічного діяльності	1
Департамент з розвитку персоналу	12
Служба з охорони праці	23
Відділ контролю та автоматизації обліку продукції	12
Відділ закупівлі матеріалів технічного призначення	19
Відділ по закупівлі сировини	21
Склад матеріально-технічного призначення	32
Склад сировини та пакувальних матеріалів	38
Технологічний цех	52
Цех м'ясних напівфабрикатів	73
Контрольно-виробнича лабораторія	26
Цех морозива	263
Фруктова ділянка	27

Джерело: складено автором на основі [47]

Проведемо аналіз техніко-економічних показників господарської діяльності ПрАТ «Львівський холодокомбінат», результати обчислень відобразимо в табл. 2.3.

Таблиця 2.3 - Динаміка техніко-економічних показників ПрАТ «Львівський холодокомбінат»

Показники	Рік			Абсолютне відхилення 2021-2022	Абсолютне відхилення 2022-2023	Відносне відхилення 2021-2022	Відносне відхилення 2022-2023
	2021	2022	2023				
Вартість активів, тис. грн.	498134,00	537213,00	634215,00	39079,00	97002,00	7,85	18,06
Вартість оборотних коштів, тис. грн.	45819,00	104955,00	170003,00	59136,00	65048,00	129,06	61,98
Середньорічна вартість активів	470585,50	517673,50	585714,00	47088,00	68040,50	10,01	13,14
Середньорічна вартість основних засобів	134744,00	116731,00	115305,00	-18013,00	-1426,00	-13,37	-1,22
Матеріальні затрати, тис. грн	471056,00	592182,00	722348,00	121126,00	130166,00	25,71	21,98
Середньооблікова чисельність штатних працівників	839	849	849	10,00	0,00	1,19	0,00
Чистий дохід від реалізації, тис. грн	815021,00	1027585,00	1327410,00	212564,00	299825,00	26,08	29,18
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	534976,00	691938,00	875673,00	156962,00	183735,00	29,34	26,55
Операційні витрати, тис. грн.	40152,00	67475,00	44665,00	27323,00	-22810,00	68,05	-33,81
Операційний прибуток, тис. грн.	21797,00	67978,00	150003,00	46181,00	82025,00	211,87	120,66
Фондовіддача	3,97	5,93	7,59	1,96	1,67	49,30	28,12
Фондомісткість	0,25	0,17	0,13	-0,08	-0,04	-33,02	-21,95
Фондоозброєність	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00	16,81	1,24
Валовий прибуток, тис. грн.	280045,00	335647,00	451737,00	55602,00	116090,00	19,85	34,59
Чистий прибуток, тис. грн.	3595,00	34798,00	102732,00	31203,00	67934,00	867,96	195,22
Рентабельність реалізованої продукції, %	34,36	32,66	34,03	-1,70	1,37	-4,94	4,19
Рентабельність продажів, %	0,44	3,39	7,74	2,95	4,35	667,73	128,54

Джерело: складено та розраховано автором на основі [47]

Вартість активів, на початку аналізованого періоду дорівнювала 498134 тис. грн., та збільшилася на 39079 тис. грн. до 2022 року, й на 97002 тис. грн. в проміжку з 2022 по 2023 рік, що вказує на розширення економічного потенціалу підприємства та збільшення контрольованих ним ресурсів.

Позитивну динаміку спостерігаємо і щодо вартості оборотних коштів. Найбільшого значення у 170003 тис. грн. показник досяг у 2023 році, проте основний підйом ми спостерігаємо в період з 2021 по 2022 рік, що склав майже 130%.

Середньорічна вартість активів у 2021 році склала 470585,50 тис. грн. і з кожним роком збільшувалася. У 2022 році вона досягла значення 517673,50 тис. грн., що відповідає близько 10% приросту, у 2023 році вартість дорівнює 585714,00 тис. грн. й зросла на 13,14% в порівнянні з минулим роком. Така динаміка є закономірною, оскільки підприємство активно вкладається в придбання нових основних засобів та в модернізацію існуючих, також важливо враховувати присутність інфляції в країні, що має вплив на загальне зростання цін.

Середньорічна вартість основних засобів має тенденцію до щорічного зниження. У 2022 році показник дорівнював 116731 тис. грн., в порівнянні з початком аналізованого періоду він знизився на -13,37%. На кінець аналізованого періоду, тобто у 2023 році, показник склав 115305 тис. грн., що відповідає зниженню на -1,22% в порівнянні з попереднім роком.

Матеріальні затрати постійно зростають, що має своє відображення в щорічному збільшенні собівартості реалізованої продукції. Відносне відхилення даного показника склало 25,71% в періоді з 2021 по 2022 рік, та 21,98% у 2022-2023 році.

Спостерігаємо значний ріст чистого доходу від реалізації продукції впродовж останніх трьох років. З 2021 року по 2022 абсолютне відхилення даного показника склало 212564 тис. грн. або 26,8%, в період з 2022 по 2023 роки приріст становить 299825 тис. грн. у грошовому виразі та 29,18% відповідно.

Як вже частково зазначалося, присутнє щорічне збільшення собівартості реалізованої продукції. У 2021 році значення дорівнювало 534976 тис. грн., у 2022 році воно зросло на майже 30%, у 2023 порівняно з 2022 роком на 26,55%. Частково, така негативна тенденція пов'язана з економічною кризою, що відбувається у нашій країні в наслідок війни. Постійне коливання валютних курсів, інфляція та стабільне зростання цін на сировину та матеріали мають свій вплив на господарську діяльності підприємства.

Операційні витрати зазнали певних коливань, адже в порівнянні з 2021 роком, у 2022 році вони зросли на 27323 тис. грн., або майже на 68%. Проте, зазначимо також, що в проміжку з 2022 по 2023 рік підприємству вдалося реабілітуватися, відносне відхилення в даному періоді склало -33,81%. В свою чергу значення операційного прибутку тримає стабільно позитивну динаміку, що відображається в результаті періоду як з 2021 по 2022 рік – зростання на 211,87%, так і з 2022 по 2023 роки - 120,66%.

Фондовіддача щорічно збільшується, на початку аналізованого періоду значення скало 3,97, в 2022 році – 5,93, й 7,59 у 2023 році. Оскільки зростання фондовіддачі означає, що підприємство з кожним роком генерує більше виручки на кожную гривню, вкладену в основні засоби, то можемо стверджувати, що основні засоби використовуються ефективно.

Показник фондомісткості має тенденцію до зниження, що є абсолютно позитивною динамікою, з 2021 по 2023 рік значення змінилося з 0,25 до 0,13. Такі зміни безпосередньо пов'язані з зниженням середньорічної вартості основних засобів та одночасним зростанням виручки в аналізованому періоді. Можемо припустити, що підприємство успішно продавало або списувало застаріле чи неефективне обладнання за останні три роки.

Щодо фондоозброєності, бачимо, що значення даного показника залишається незмінним протягом всіх років – 0,1, що свідчить про те, що технологічний процес виробництва залишався незмінним, і підприємство не відчувало потреби його оновлення.

Позитивну динаміку можемо відзначити для показника валового прибутку. Розраховане відносне відхилення демонструє, що з 2021 по 2022 рік приріст склав близько 20%, та майже 35% при опрацюванні даних за 2022 та 2023 роки. Такі результати прямо вказують на стабільне покращення ефективності роботи підприємства та успішну оптимізацію як виробничих так і управлінських процесів.

Показник чистого прибутку також з кожним роком значно зростає. Візьмемо середину аналізованого періоду - 2022 рік, та порівняємо з початком, тобто 2021 роком. Приріст для даного періоду складає 31203 тис. грн., що відсотковому значенні дорівнює 867,96%. Далі порівняємо 2022 рік з кінцем аналізованого періоду – 2023 роком, отримуємо результат у вигляді 195,22% приросту або збільшення на 116090 тис. грн. у грошовому виразі. Нам відомо, що підприємство активно розширює власний асортиментний ряд та завойовує нові ринки, навіть за межами України, що в свою чергу має відображення у результаті чистого прибутку.

Проаналізуємо рентабельність реалізованої продукції. Спостерігаємо хоча і не надто суттєве, проте зниження даного показника з 34,36% до 32,66% у період з 2021 по 2022 рік. З 2022 по 2023 рік підприємство частково надолужило втрачене, даний показник знову збільшився до значення 34,03%. Оскільки прийнятним діапазоном цього показника для сфери харчової промисловості вважається значення в межах 20-35% то можемо стверджувати, що отримані результати підприємства знаходяться на цілком здоровому рівні, що в свою чергу забезпечує достатню маржу для покриття операційних витрат та отримання прибутку.

Щодо рентабельності продажів можемо зробити наступні висновки. На початку аналізованого періоду, тобто у 2021 році, показник дорівнював 0,44%, проте з кожним наступним роком збільшувався. У 2022 році рентабельність продажів склала 3,39% у 2023 - 7,74%. Оптимальним діапазоном даного показника для харчової промисловості є 3-7%. Оскільки, значення у кінці аналізованого періоду перевищує прийнятне значення, можна дійти висновку,

про те, що підприємство працює над поліпшенням контролю витрат та досягає значних успіхів у створенні сильного бренду, що користується великою популярністю серед потенційних споживачів.

Наступним кроком, проаналізуємо динаміку активів та пасивів підприємства ПрАТ «Львівський холодокомбінат» за останні три роки, основні показники відобразимо у таблиці 2.4.

Розглянувши активи підприємства можемо стверджувати що найвищу питому вагу в балансі підприємства мають оборотні активи. Їх щорічна динаміка та структура відображені на рис 2.1.

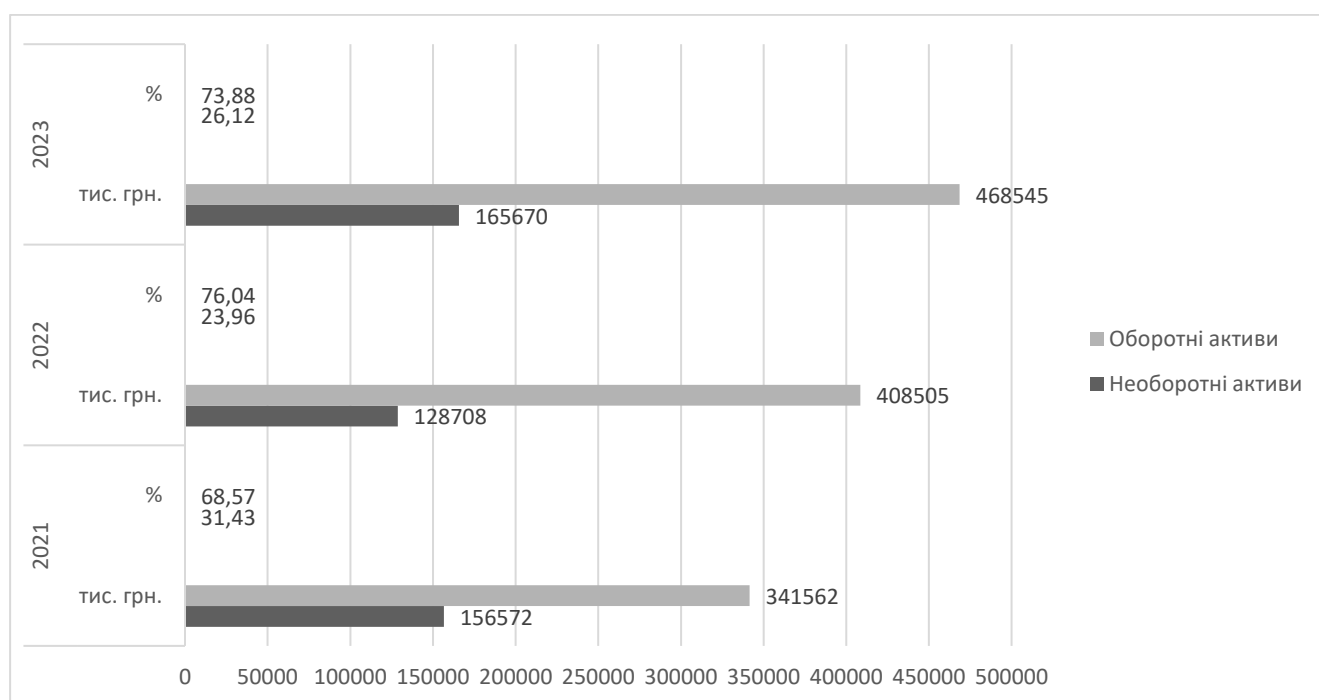

Рисунок 2.1 – Динаміка та структура активів ПрАТ «Львівський холодокомбінат»

Джерело: складено автором на основі [47]

Таблиця 2.4 – Динаміка активів та пасивів ПрАТ «Львівський холодокомбінат»

Показники	2021		2022		2023	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
1	2	3	4	5	6	7
АКТИВИ						
I. Необоротні активи	-	-	-	-	-	-
1.1. Нематеріальні активи	5017,00	1,01	3129,00	0,58	1698,00	0,27
1.2. Незавершені капітальні інвестиції	31976,00	6,42	5884,00	1,10	10875,00	1,71
1.3. Основні засоби	115335,00	23,15	118127,00	21,99	151361,00	23,87
1.4. Інвестиційна нерухомість	-	-	-	-	-	-
1.5. Довгострокова дебіторська заборгованість	-	-	-	-	-	-
1.6. Довгострокові фінансові інвестиції	-	-	-	-	-	-
1.7. Відстрочені податкові активи	4244,00	0,85	1568,00	0,29	1736,00	0,27
1.8. Інші необоротні активи	-	-	-	-	-	-
Усього за розділом I	156572,00	31,43	128708,00	23,96	165670,00	26,12
II. Оборотні активи	-	-	-	-	-	-
2.1. Запаси	156521,00	31,42	172193,00	32,05	159721,00	25,18
виробничі запаси	73724,00	14,80	71978,00	13,40	80134,00	12,64
незавершене виробництво	2341,00	0,47	1164,00	0,22	1709,00	0,27
готова продукція	73570,00	14,77	97634,00	18,17	75365,00	11,88
товари	6886,00	1,38	1417,00	0,26	2513,00	0,40
2.2. Векселі одержані	-	-	-	-	-	-
2.3. Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	48732,00	9,78	40759,00	7,59	51418,00	8,11
2.4. Дебіторська заборгованість за рахунками:	-	-	-	-	-	-
за виданими авансами	1706,00	0,34	14536,00	2,71	39856,00	6,28
з бюджетом	6895,00	1,38	13120,00	2,44	11946,00	1,88
з нарахованих доходів	-	-	-	-	-	-
у тому числі з податку на прибуток	4946,00	0,99	9362,00	1,74	8585,00	1,35
інша поточна дебіторська заборгованість	5600,00	1,12	4307,00	0,80	1075,00	0,17
2.5. Поточні фінансові інвестиції	3016,00	0,61	3016,00	0,56	3016,00	0,48
2.6. Гроші та їх еквіваленти	29935,00	6,01	65705,00	12,23	111738,00	17,62

Продовження таблиці 2.4

1	2	3	4	5	6	7
готівка	139,00	0,03	169,00	0,03	216,00	0,03
рахунки в банках	29796,00	5,98	65536,00	12,20	111522,00	17,58
2.7. Витрати майбутніх періодів	3574,00	0,72	20,00	0,00	23,00	0,00
2.8. Інші оборотні активи	765,00	0,15	8492,00	1,58	6670,00	1,05
Усього за розділом II	341562,00	68,57	408505,00	76,04	468545,00	73,88
III. Необоротні активи, утримані для продажу та групи вибуття	-	-	-	-	-	-
БАЛАНС	498134,00	100,00	537213,00	100,00	634215,00	100,00
ПАСИВИ						
I. Власний капітал						
1.1. Зареєстрований (пайовий капітал)	20069,00	4,03	20069,00	3,74	20069,00	3,16
1.2. Капітал у дооцінках	-	-	-	-	-	-
1.3. Додатковий капітал	-	-	-	-	-	-
1.4. Інший додатковий капітал	-	-	-	-	-	-
1.5. Резервний капітал	5017,00	1,01	5017,00	0,93	5017,00	0,79
1.6. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	117305,00	23,55	208577,00	38,83	310587,00	48,97
1.7. Вилучений капітал	-	-	-	-	-	-
Усього за розділом I	202391,00	40,63	233663,00	43,50	335673,00	52,93
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	-	-	-	-	-	-
2.1. Відстрочені податкові зобов'язання	-	-	-	-	-	-
2.2. Пенсійні зобов'язання	-	-	-	-	-	-
2.3. Довгострокові кредити банків	41297,00	8,29	37608,00	7,00	28543,00	4,50
2.4. Довгострокові забезпечення	-	-	-	-	-	-
2.5. Довгострокові забезпечення витрат персоналу	-	-	-	-	-	-
2.6. Цільове фінансування	-	-	-	-	-	-
Усього за розділом II	41297,00	8,29	37608,00	7,00	28543,00	4,50
III. Поточні зобов'язання та забезпечення	-	-	-	-	-	-
3.1. Короткострокові кредити банків	-	-	-	-	-	-
3.2. Векселі видані	-	-	-	-	-	-

Продовження таблиці 2.4

1	2	3	4	5	6	7
3.3. Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	70818,00	14,22	89240,00	16,61	102122,00	16,10
товари, роботи, послуги	75749,00	15,21	56318,00	10,48	47259,00	7,45
розрахунками з бюджетом	929,00	0,19	389,00	0,07	901,00	0,14
у тому числі з податку на прибуток	-	-	-	-	-	-
розрахунками зі страхування	-	-	-	-	-	-
розрахунками з оплати праці	3323,00	0,67	4215,00	0,78	4086,00	0,64
одержаними авансами	1260,00	0,25	394,00	0,07	404,00	0,06
розрахунками з учасниками	39,00	0,01	39,00	0,01	39,00	0,01
із внутрішніх розрахунків	25,00	0,01	2,00	0,00	3,00	0,00
страховою діяльністю	-	-	-	-	-	-
3.4. Поточні забезпечення	6052,00	1,21	6925,00	1,29	8487,00	1,34
3.5. Доходи майбутніх періодів	-	-	-	-	-	-
3.6. Інші поточні зобов'язання	96251,00	19,32	107488,00	20,01	105800,00	16,68
Усього за розділом III	254446,00	51,08	265942,00	49,50	269999,00	42,57
IV. Зобов'язання, пов'язанні з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	-	-	-	-	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонд	-	-	-	-	-	-
БАЛАНС	498134,00	100,00	537213,00	100,00	634215,00	100,00

Джерело: складено та розраховано автором на основі [47]

Оскільки значна частина активів підприємства представлена у формі грошових коштів, короткострокових фінансових інвестицій, дебіторської заборгованості та запасів, які можуть бути швидко перетворені на гроші, можемо говорити про високу здатність підприємства оперативно покривати свої поточні зобов'язання, а отже, й вважати підприємство високо-ліквідним. Також така динаміка вказує на те, що підприємство приділяє значну увагу поточному виробничому процесу та збуту продукції, що відображається у великих запасах сировини, готової продукції та значній дебіторській заборгованості. Загалом, таке співвідношення активів для обраного підприємства є цілком обґрунтованим, враховуючи специфіку галузі, яка характеризується відносно швидким виробничим циклом та сезонністю попиту.

Розглянемо структуру активів більш детально. Серед необоротних активів найвищу питому вагу в кожному році мають основні засоби. Значення даного показника збільшується з кожним роком. Так у 2021 році він склав 115335 тис. грн. й до 2023 року він збільшився до значення 151361 тис. грн. Оскільки виробництво морозива вимагає наявності значного обсягу фізичного обладнання та споруд для здійснення технологічного процесу, це має відображення в даному показнику, та пояснюється розширенням виробничих потужностей, модернізацією обладнання, придбанням транспортних засобів, складських приміщень, тощо.

Нематеріальні активи та відстрочені податкові активи щорічно зменшуються. Для нематеріальних активів динаміка виглядає наступним чином: у 2021 році – 5017 тис. грн., у 2022 – 3129 тис. грн., у 2023 – 1698 тис. грн.

Незавершені капітальні інвестиції значно зменшилися у 2022 році та склали 5884 тис. грн. в порівнянні з початком аналізованого періоду (2021 роком) де значення дорівнювало 31976 тис. грн. У 2023 році показник знову зріс до 151361 тис. грн., що відповідає близько 24% балансу.

Щодо оборотних активів, бачимо, що найвищу питому вагу мають запаси, у 2021 році вони склали 31,42% всіх активів, у 2022 році зросли до 32,05%, а у 2023 зменшилися до позначки в 25,18%. У грошовому еквіваленті

спостерігається так ж тенденція, станом на 2023 рік значення дорівнює 159721 тис. грн. Господарська діяльність підприємства в більшості має сезонний характер, тому в період високого попиту воно має реагувати на це безперебійним виробництвом, що досягається частково завдяки наявності достатніх запасів. Серед запасів найбільші значення мають саме виробничі запаси (2021 рік - 73724 тис. грн., 2022 – 71978 тис. грн., 2023 – 80134 тис. грн.) та готова продукція (2021 рік – 73570 тис. грн., 2022 – 97634 тис. грн., 2023 – 75365 тис. грн.). Незавершене виробництво та товари мають значно меншу питому вагу.

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, послуги у грошовому виразі зростає за весь аналізований період і в 2023 році склала 51418 тис. грн. Проте, питома частка даного показника в структурі активів має тенденцію до зменшення, у 2021 році вона склала 9,87%, у 2022 – 7,59%, у 2023 – 8,11%, що може вказувати на збільшення частки продажів за передоплатою або готівкою.

Серед показників дебіторської заборгованості за рахунками варто виокремити секцію за виданими авансами, оскільки саме по ній ми спостерігаємо значну динаміку до збільшення як в грошовому виразі так і в питомій вазі активів. У 2021 році показник склав всього 1706 тис. грн., в 2022 році – 13120 тис. грн., а в кінці 2023 – 39856 тис. грн. Зростання авансів може відбуватися напередодні сезону підвищеного попиту для забезпечення необхідних запасів і послуг, а їх щорічний ріст вказує на тенденцію до збільшення масштабів підготовки до сезону.

Значення поточних фінансових інвестицій залишається незмінним впродовж аналізованих років та складає 3016 тис. грн. Таке явище можемо спостерігати внаслідок обраної підприємством стратегії утримання певного рівня ліквідності, що дозволяє мати швидкий доступ до коштів у разі потреби.

Гроші та їх еквіваленти мають щорічну тенденцію до збільшення, і на кінець аналізованого періоду становлять 111738 тис. грн., що відповідає 17,62% активів. Це свідчить про ефективне управління оборотним капіталом. В більшості грошові кошти підприємства перебувають на рахунках в банках оскільки це є найбільш зручним та ліквідним способом їх зберігання.

Витрати майбутніх періодів з 2021 року значно знизилися, зі значення 3574 тис. грн. на початку аналізованого проміжку, й до 23 тис. грн. на його кінець. Можемо припустити, що це пов'язано з тим, що підприємство переглянуло свою політику обліку витрат і почало відносити витрати до того періоду, в якому вони фактично виникають, а не авансом. Це вказує на більш точне відображення фінансового стану.

Інші оборотні активи мають тенденцію до зростання, проте не мають велику питому частку в структурі активів. Станом на 2023 рік вони складають 6670 тис. грн.

Наступним кроком, розглянемо детальніше динаміку пасивів підприємства. Значну їх частину складає власний капітал підприємства. Структуру власного капіталу відображено на рис. 2.2.

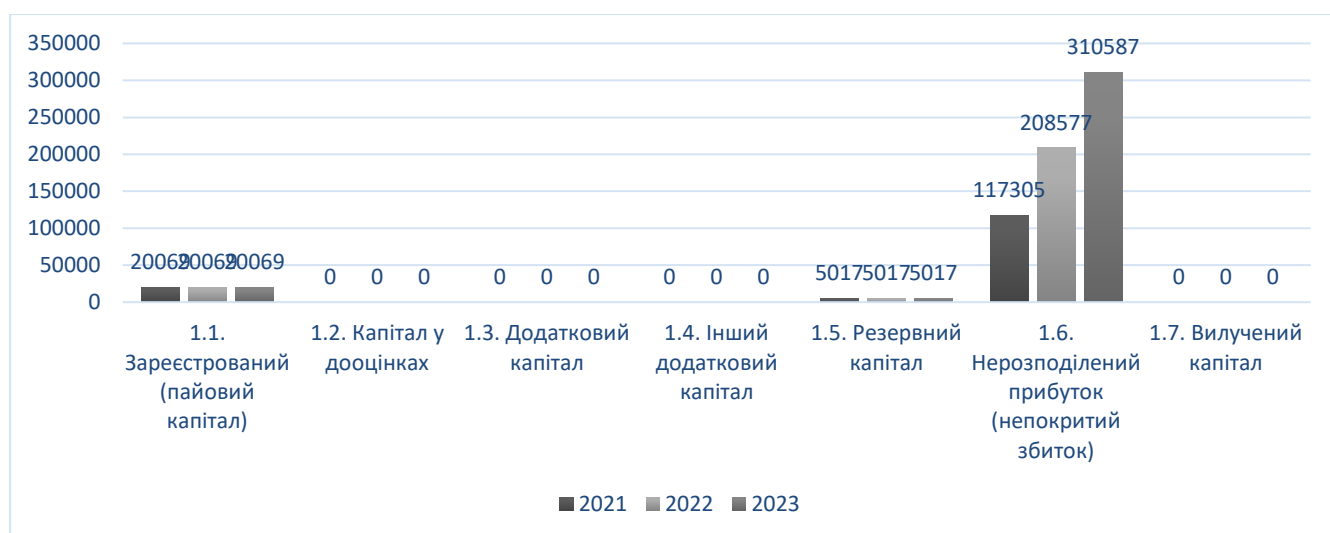

Рисунок 2.2 – Динаміка зміни структури власного капіталу ПрАТ «Львівський холодокомбінат» за аналізований період

Джерело: складено автором на основі [47]

Щорічне збільшення нерозподіленого прибутку вказує на те, що бізнес є прибутковим, а також на те, що підприємство слідує стратегії реінвестування прибутку, тобто спрямовує значну частину отриманого прибутку на розширення виробничих потужностей, модернізацію обладнання, тощо. Оскільки склад власників та їхні частки у статутному капіталі не змінювалися, то потреби у зміні розміру зареєстрованого капіталу не було. Щодо резервного капіталу, можемо

припустити, що на підприємстві не виникало непередбачуваних збитків, тому він залишався невикористаним і не змінився. Також, можливо, підприємство вже досягнуло встановлений розмір резервного капіталу, що передбачений установчими документами, тому подальші відрахування не здійснюються.

Серед довгострокових зобов'язань і забезпечень у підприємства є лише довгострокові кредити банків. Їх динаміка відповідає щорічному зменшенню, так у 2021 році вони складали 41297 тис. грн., у 2022 – 37608 тис. грн., у 2023 – 28543 тис. грн. Питома вага показника щодо пасивів також щороку знижується. Це сигналізує про те, що підприємство поступово виконує свої зобов'язання за довгостроковими кредитними угодами, а отже зміцнює фінансову стійкість.

Поточні зобов'язання та забезпечення становлять велику частину пасивів підприємства, їх частка складала 51,08% у 2021 році, у 2022 – 49,50% та 42,57% у 2023 році. Тобто щорічно даний показник знижується на користь збільшення власного капіталу підприємства. Ця динаміка є дуже позитивною і вказує на покращення фінансового стану підприємства, його здатності самостійно фінансувати свою діяльність, а також на прибуткову діяльність та створення міцної фінансової бази для майбутнього розвитку.

Серед поточних зобов'язань значне місце посідає поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями. У 2021 році показник склав 70818 тис. грн., у 2022 – 89240 тис. грн., у 2023 – 102122 тис. грн. Щорічне збільшення даного показника може вказувати на наближення термінів погашення значних сум довгострокових кредитів, що потребує уважного управління грошовими потоками.

Частка поточної кредиторської заборгованості за товари роботи, послуги є також значною, проте її динаміка прямує до зменшення, так у 2021 році даний показник дорівнював 75749 тис. грн., що відповідало 15,21% пасивів, а в 2023 році склав 47259 тис. грн., або ж 7,45%. Це є позитивним сигналом, що вказує на покращення платіжної дисципліни або оптимізації відносин з постачальниками.

Дані щодо зобов'язань, пов'язаних з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття й щодо чистої вартості активів недержавного пенсійного фонду в звітності підприємства відсутні.

Таким чином, дослідивши детально основні аспекти господарської діяльності ПрАТ «Львівський холодокомбінат» за останні три роки, можемо стверджувати про фінансову стійкість підприємства та ефективність його організації.

2.2 Аналіз фінансових результатів підприємства ПрАТ «Львівський холодокомбінат»

Оскільки аналіз фінансових результатів передбачає дослідження не лише абсолютних значень, а й відносних, розглянемо показники рентабельності обраного підприємства за три роки, результати їх розрахунків відображені в табл. 2.5.

Почнемо з витратних показників рентабельності, що характеризують ефективність використання ресурсів підприємства та показують, скільки прибутку припадає на одиницю понесених витрат.

Рентабельність продукції (товарів, робіт, послуг) в середньому тримається на рівні 34%, лише в 2022 році вона склала 32,66%, що є найменшим значенням в аналізованому періоді. З огляду на загальні тенденції харчової промисловості та особливості виробництва морозива, можемо стверджувати, що 34% рентабельності продукції є дуже позитивним результатом.

Таблиця 2.5 – Показники рентабельності ПрАТ «Львівський холодокомбінат»

Показники	Роки			Абсолютне відхилення 2021-2022	Абсолютне відхилення 2022-2023
	2021	2022	2023		
ВИТРАТНІ ПОКАЗНИКИ					
Рентабельність продукції (товарів, робіт, послуг), %	34,36	32,66	34,03	-1,70	1,37
Рентабельність операційної діяльності, %	54,29	100,75	335,84	46,46	235,09
Рентабельність звичайної діяльності, %	0,93	6,99	14,31	6,06	7,32
Коефіцієнт покриття виробничих витрат	1,52	1,49	1,52	-0,04	0,03
Коефіцієнт окупності виробничих витрат	0,66	0,67	0,66	0,02	-0,01
РЕСУРСНІ ПОКАЗНИКИ					
Рентабельність підприємства, %	0,72	6,48	16,20	5,76	9,72
Рентабельність власного капіталу, %	1,79	15,96	36,09	14,17	20,13
Рентабельність залученого капіталу, %	4,26	37,58	78,89	33,32	41,31
Рентабельність необоротних активів (фондорентабельність), %	2,31	24,40	69,80	22,08	45,40
Рентабельність оборотних активів, %	1,14	9,28	23,43	8,14	14,15
Рентабельність активів, %	0,76	6,72	17,54	5,96	10,82
Термін окупності активів	130,90	14,88	5,70	-116,02	-9,18
ДОХОДНІ ПОКАЗНИКИ					
Валова рентабельність продажу, %	34,36	32,66	34,03	-1,70	1,37
Чиста рентабельність продажу, %	0,44	3,39	7,74	2,95	4,35
Рентабельність доходу від операційної діяльності, %	2,67	6,62	11,30	3,94	4,69

Джерело: розраховано автором на основі [47]

Рентабельність операційної діяльності є найвищою серед всіх аналізованих. У 2021 році вона склала 54,29% й до 2023 року зросла до значення 335,84%. Зазвичай такі зміни є нетиповими для господарської діяльності підприємств, проте під впливом деяких факторів все ж відбуваються. Оскільки нам відомо, що й значення операційного прибутку на початку аналізованого періоду було відносно низьким та значно збільшилося в наступних роках, то беззаперечно це має свій вплив і на збільшення рентабельності.

Рентабельність звичайної діяльності стабільно збільшується, з досить низького значення 0,93% у 2021 році, до майже 7% у 2022 році, та 14,31% на кінець аналізованого періоду, що є позитивним сигналом.

Коефіцієнт покриття виробничих витрат в середньому становить 1,52, що означає, що кожна гривня, витрачена на виробництво та реалізацію морозива (собівартість), приносить підприємству 1,52 грн. чистого доходу. Іншими словами, чистий дохід від продажів на 52% перевищує виробничі витрати. Коефіцієнт окупності виробничих витрат тримається на рівні 0,66.

Наступним кроком розглянемо ресурсні показники рентабельності діяльності підприємства, тобто ті показники, що відображають ефективність використання ресурсів для генерації прибутку.

Рентабельність підприємства у 2021 році складала 0,72% й збільшилася на 5,76% до 2022 року, тобто стала дорівнювати 6,48%, у 2023 році – 6,48%, що свідчить про покращення ведення бізнесу. Цього можна було досягти за рахунок оптимізації виробничих процесів, підвищення якості продукції або послуг, та інших аспектів діяльності.

Рентабельність власного капіталу щорічно збільшується, проте не з такою інтенсивністю як показник рентабельності залученого капіталу. Для прикладу у 2021 році значення першого склало 1,79% й до 2023 року досягло значення 36,09%. Щодо залученого капіталу рентабельність у 2021 році дорівнювала 4,26% й збільшилася до 78,89% у 2023 році. Такий високий рівень рентабельності може бути досягнутий в результаті успішного впровадження стратегій оптимізації виробництва та інших факторів, що сприяють збільшенню

прибутковості. А стабільне збільшення рентабельності власного капіталу вказує на покращення фінансової стійкості підприємства.

Рентабельність необоротних активів щорічно збільшується, так у 2021 році вона склала 2,31%, у 2022 – 24,40%, а в 2023 році досягла значення 69,80%. Таке стрімке зростання є дуже позитивним сигналом, що свідчить про значне покращення ефективності використання основних засобів підприємства та зростання його прибутковості.

Рентабельність оборотних активів також має позитивну тенденцію до збільшення, проте не настільки інтенсивну. У 2021 році значення дорівнювало 1,14%, а на кінець аналізованого періоду 23,43%. Отже, можемо стверджувати, що підприємство ефективно використовує свої оборотні активи (запаси, дебіторську заборгованість, грошові кошти та їх еквіваленти) для отримання чистого прибутку.

Загальна динаміка рентабельності активів відображена на рис. 2.3.

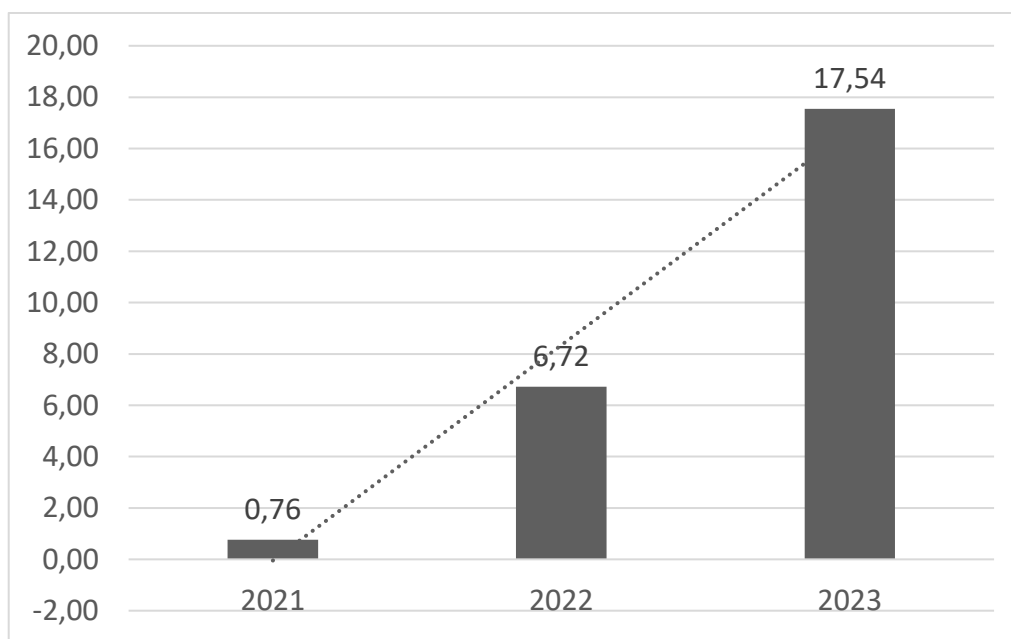

Рисунок 2.2 – Динаміка рентабельності активів

Джерело: складено автором на основі [47]

Термін їх окупності щорічно знижується, з надзвичайно високого значення отриманого в 2021 році – близько 131, зменшилося до оптимального значення 5,7 на кінець 2023 року. Для галузі в якій працює підприємство є характерним

відносно швидкий операційний цикл й залежність від сезонності, тому термін окупності в 5,7 років є прийнятним, а динаміка зменшення свідчить про оздоровлення фінансового стану.

Всі доходні показники рентабельності мають позитивну динаміку за останніх три роки та вказують на покращення фінансової ефективності та прибутковості підприємства. Валова рентабельність продажу залишається на стабільно високому рівні – близько 34%. Чиста рентабельність продажу щорічно збільшується, з значення 0,44% у 2021 році вона досягла майже 8% у 2023, отже підприємство стало більш прибутковим у розрахунку на кожну гривню продажу. Рентабельність доходу склала 2,67% у 2021 році, 6,62% у 2022 й 11,3% у 2023.

Оскільки в попередньому розділі вже розглядався тісний взаємозв'язок між фінансовими результатами та ліквідністю, проаналізуємо основні показники останнього. Результати розрахунків ліквідності підприємства представлені в табл. 2.6.

Таблиця 2.6 – Показники ліквідності ПрАТ «Львівський холодокомбінат»

Показники	Роки			Відхилення 2021-2022	Відхилення 2022-2023
	2021	2022	2023		
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,34	1,54	1,74	0,19	0,20
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,73	0,89	1,14	0,16	0,26
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,13	0,26	0,42	0,13	0,17
Власний оборотний капітал, тис. грн.	87116,00	142563,00	198546,00	55447,00	55983,00
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними коштами	0,26	0,35	0,42	0,09	0,07
Коефіцієнт маневреності ВОК	0,34	0,46	0,56	0,12	0,10
Частка оборотних коштів у активах	0,69	0,76	0,74	0,07	-0,02
Частка запасів в оборотних активах	0,46	0,42	0,34	-0,04	-0,08
Частка власних оборотних коштів у покритті запасів	1,80	1,21	0,80	-0,59	-0,40
Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості	1,00	1,11	1,26	0,11	0,15

Джерело: розраховано автором на основі [47]

Коефіцієнт поточної ліквідності щорічно зростає й на кінець 2023 року склав 1,74. Оскільки нормативним значенням вважається 1-2, а розраховані коефіцієнти за всі роки знаходяться в цьому проміжку, то можемо стверджувати про покращення здатності підприємства покривати свої короткострокові зобов'язання за рахунок поточних активів.

Коефіцієнт швидкої ліквідності зі значення 0,73 у 2021 році зріс до 1,14 у 2023. Оптимальним значенням даного показника вважається діапазон 0,6-1. Зважаючи на специфіку галузі, те, що у 2023 році показник перевищив норму, може бути виправданим для покриття потенційних сезонних коливань у грошових потоках.

Для коефіцієнта абсолютної ліквідності загальноприйнятим діапазоном вважається 0,2-0,6. Отримані результати демонструють наступну динаміку, у 2021 році значення дорівнювало 0,13, у 2022 – 0,26, в 2023 – 0,42. У 2021 році значення було досить низьким і вказує на те, що підприємство могло погасити лише 13% своїх поточних зобов'язань за рахунок наявних грошових коштів та їхніх еквівалентів. Проте, щорічне збільшення показника свідчить про поступове покращення здатності підприємства негайно погашати свої короткострокові зобов'язання за рахунок найбільш ліквідних активів.

Власний оборотний капітал зростає з кожним роком. Так у 2021 році показник склав 87116 тис. грн., а на кінець аналізованого періоду він досяг позначки в 198546 тис. грн. Це є дуже позитивною тенденцією, яка свідчить про підвищення фінансової стійкості, ліквідності та фінансової гнучкості, що, в свою чергу, створює сприятливі умови для покращення фінансових результатів підприємства в майбутньому.

Коефіцієнти забезпечення власними оборотними коштами та їх маневреності стабільно збільшуються. На кінець аналізованого періоду коефіцієнт забезпеченості склав 0,42 при рекомендованому значенні 0,2 і вище, значення маневреності у 2023 році дорівнює 0,56. Високі значення цих показників на кінець аналізованого періоду свідчать про значну фінансову

стійкість, гнучкість та здатність підприємства ефективно управляти своїми оборотними коштами.

Частка оборотних коштів у активах у 2021 році склала 0,69, у 2022 – 0,76, у 2023 - 0,74, і є досить великою. Підтримання значної частки оборотних коштів є важливим для забезпечення безперебійного виробничого процесу, особливо враховуючи сезонність попиту. При такій структурі активів ефективне управління запасами та дебіторською заборгованістю є ключовим для максимізації прибутковості.

Частка запасів в оборотних активах з кожним роком зменшується. Так у 2021 році при значенні 0,46 вона знизилася до 0,34 у 2023 році, а отже можемо говорити про ефективність управління запасами.

Частка власних оборотних коштів у покритті запасів практично не змінюється і дорівнює 1,8, тобто це означає що вартість запасів підприємства на 180% покривається власними оборотними коштами, що загалом є позитивним сигналом для виробничого підприємства.

Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості підтримується протягом останніх трьох років на рівні від 1 до 1,26, що свідчить про збалансовану політику управління оборотним капіталом, враховуючи сезонність продажів та необхідність надання певних відстрочок платежу клієнтам (особливо оптовим).

Останнім кроком розглянемо показники ділової активності підприємства. Саме вони характеризують інтенсивність використання підприємством своїх активів (ресурсів) для здійснення основної діяльності та отримання доходу. Їхній аналіз дозволяє виявити резерви підвищення ефективності використання ресурсів та покращення прибутковості. А зростання показників ділової активності як правило, позитивно корелює зі зростанням фінансових результатів. Результати їх розрахунків зображенні у табл. 2.7.

Таблиця 2.7 - Ділова активність ПрАТ «Львівський холодокомбінат»

Показники	2021	2022	2023	Відхилення 2021-2022	Відхилення 2022-2023
Коефіцієнт оборотності активів	1,73	1,99	2,27	0,25	0,28
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	2,59	2,74	3,03	0,15	0,29
Коефіцієнт оборотності запасів	3,95	4,21	5,28	0,26	1,07
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	4,06	4,71	4,66	0,65	-0,05
Коефіцієнт оборотності коштів в розрахунках (дебіторської заборгованості)	3,88	4,34	4,98	0,46	0,65
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	2,76	3,04	3,82	0,28	0,78
Коефіцієнт завантаженості активів	0,58	0,50	0,44	-0,07	-0,06
Коефіцієнт завантаженості власного капіталу	0,41	0,43	0,53	0,03	0,09
Період обороту активів	210,75	183,88	161,05	-26,87	-22,82
Період обороту дебіторської заборгованості (K1)	94,16	84,15	73,26	-10,00	-10,90
Період обороту запасів (K2)	92,31	86,70	69,17	-5,61	-17,52
Період обороту кредиторської заборгованості (K3)	132,30	120,22	95,61	-12,08	-24,61
Фінансовий цикл	54,17	50,63	46,82	-3,53	-3,81

Джерело: розраховано автором на основі [47]

Коефіцієнт оборотності активів збільшується протягом аналізованого періоду, з значення 1,73 у 2021 році до 2,27 у 2023, що є дуже позитивною тенденцією й свідчить про зростаючу ефективність використання всіх ресурсів підприємства для отримання доходу.

Коефіцієнт оборотності оборотних активів також стабільно зростає, найбільшого росту показник зазнав з 2022 по 2023 рік (відхилення склало 0,29) й досяг значення 3,03. Таким чином, протягом 2023 року оборотні активи підприємства здійснили повний оборот 3,03 рази. Це значно вище, ніж у попередні роки, що вказує на те, що підприємство стало швидше перетворювати свої запаси, дебіторську заборгованість та інші оборотні активи на гроші.

Коефіцієнт оборотності запасів збільшився зі значення 3,95 у 2021 році до 5,28 у 2023, що є дуже позитивною тенденцією й свідчить про покращення ефективності управління запасами та оптимізацію операційної діяльності аналізованого підприємства.

Коефіцієнт оборотності власного капіталу досяг найбільшого значення в 2022 році, проте в 2023 році зазнав несуттєвого зниження й склав 4,66, що вказує на деяке сповільнення швидкості використання власного капіталу для генерування доходу, але значення все ще залишається на досить високому рівні.

Коефіцієнти оборотності коштів дебіторської та кредиторської заборгованості протягом всього аналізованого періоду зростають, що є позитивною динамікою. Значення показників по дебіторській заборгованості перевищують значення по кредиторській впродовж всіх років, так у 2023 році значення склали 4,98 й 3,82. Це означає, що підприємство отримує кошти від своїх покупців швидше, ніж розраховується зі своїми постачальниками.

Коефіцієнт завантаженості активів стабільно знижується з значення 0,58 у 2021 році, він склав 0,44 у 2023, що вказує на те, що підприємство стало ефективніше використовувати свої активи для генерування доходу. В свою чергу коефіцієнт завантаженості власного капіталу навпаки збільшується – 0,41 у 2021 році, й 0,53 у 2023, що вказує на підвищення фінансової стійкості підприємства.

Щодо періоду обороту активів спостерігаємо динаміку до скорочення з близько 211 днів у 2021 році до 161 у 2023 році, що свідчить про те, що підприємство стає все більш ефективним у використанні своїх ресурсів для генерування доходу. Період обороту запасів також скоротився, найбільш інтенсивне зниження відбулося з 2022 по 2023 рік, з 87 днів до 70 на кінець аналізованого періоду. Період обороту кредиторської заборгованості значно перевищує період обороту дебіторської, проте кожен з показників суттєво знижується протягом останніх трьох років.

Динаміка фінансового циклу відображена на рис. 2.4.

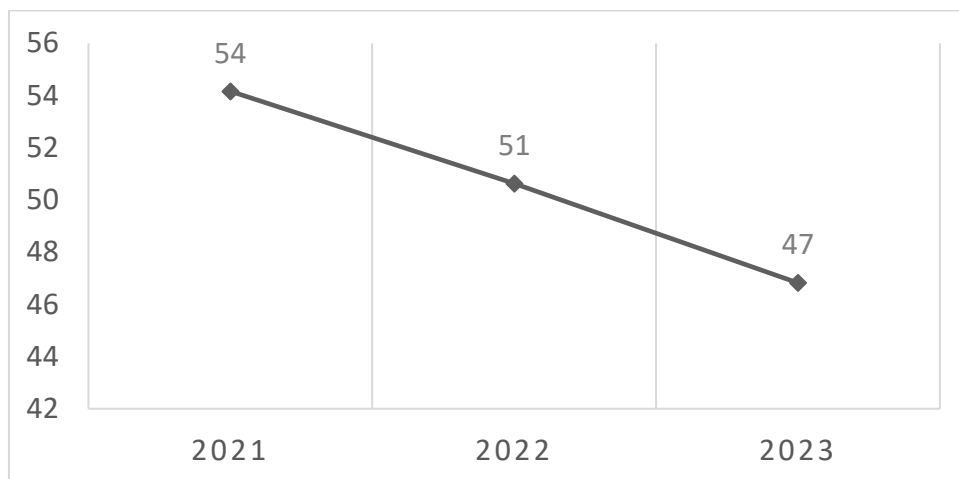

Рисунок 2.2 – Фінансовий цикл підприємства

Джерело: складено автором на основі [47]

Враховуючи специфіку бізнесу, що характеризується сезонністю попиту, стабільне зниження фінансового циклу є позитивним сигналом, оскільки швидке перетворення вкладених коштів на гроші дозволяє підприємству гнучко реагувати на зміни ринку та ефективніше використовувати свої ресурси протягом усього року.

Отже, провівши детальний аналіз фінансових результатів ПрАТ «Львівський холодокомбінат», можемо зробити висновок про їх загальну позитивну динаміку, та присутність міцного підґрунтя для подальшого росту прибутковості бізнесу.

РОЗДІЛ 3

ОБГРУНТУВАННЯ ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАТ «ЛЬВІВСЬКИЙ ХОЛОДОКОМБІНАТ»

3.1 Факторний аналіз впливу чинників на прибутковість діяльності ПРАТ «Львівський холодокомбінат»

Факторний аналіз є важливим інструментом для кількісної оцінки впливу різних окремих чинників на фінансові результати підприємства. Він дозволяє визначити найбільш вагомі фактори, що позитивно або негативно впливають на прибутковість, виявити резерви її зростання та обґрунтувати управлінські рішення щодо оптимізації діяльності. Для проведення даного аналізу ми обрали ланцюговий метод, адже він дозволяє простежити вплив кожного фактора окремо, розкриваючи причинно-наслідкові зв'язки між ними.

Для здійснення факторного аналізу витрат на одну гривню реалізованої продукції побудуємо таблицю 3.1.

Таблиця 3.1 - Вихідні дані для проведення факторного аналізу витрат на 1 гривню реалізованої продукції за 2019-2023 роки, тис. грн.

Показники	Роки				
	2019	2020	2021	2022	2023
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн. (С)	454370	399959	534976	691938	875673
Чистий дохід від реалізації, тис. грн. (ЧД)	747062	650928	815021	1027585	1327410
Витрати на 1 гривню товарної продукції, тис. грн. (В)	0,608	0,614	0,656	0,673	0,660

Джерело: складено автором на основі [47]

Витрати на 1 грн реалізованої продукції у 2019 р. склали:

$$B_{1 \text{ грн.0}} = \frac{C_0}{\text{ЧД}_0} \quad (3.1)$$

$$B_{1 \text{ грн.0 (2019)}} = \frac{454370}{747062} = 0,608 \text{ грн/грн}$$

Для розрахунку витрат на 1 гривню в умовах зміни собівартості реалізованої продукції у звітному році використаємо формулу 3.2:

$$B'_{1 \text{ грн.}} = \frac{C_1}{\text{ЧД}_0} \quad (3.2)$$

За 2019 рік:

$$B'_{1 \text{ грн.}} = \frac{399959}{747062} = 0,535 \text{ грн/грн}$$

Для розрахунку витрат на 1 гривню в наслідок зміни чистого доходу від реалізованої продукції у звітному році використаємо формулу 3.3:

$$B''_{1 \text{ грн.}} = \frac{C_1}{\text{ЧД}_1} \quad (3.3)$$

За 2019 рік:

$$B''_{1 \text{ грн.}} = \frac{399959}{650928} = 0,614 \text{ грн/грн}$$

Подальше обчислення для наступних років проведемо аналогічно.

Визначимо вплив на зміну собівартості реалізованої продукції:

$$\Delta B_{1 \text{ грн.}, \frac{C}{B} 2019} = B' - B_0 = 0,535 - 0,608 = -0,073 \text{ грн/грн}$$

$$\Delta B_{1 \text{ грн.}, \frac{C}{B} 2020} = 0,822 - 0,641 = 0,181 \text{ грн/грн}$$

$$\Delta B_{1 \text{ грн.}, \frac{C}{B} 2021} = 0,849 - 0,656 = 0,193 \text{ грн/грн}$$

$$\Delta B_{1 \text{ грн.}, \frac{C}{B} 2022} = 0,852 - 0,673 = 0,179 \text{ грн/грн}$$

$$\Delta B_{1 \text{ грн.}, \frac{C}{B} 2023} = 0,761 - 0,66 = 0,101 \text{ грн/грн}$$

Визначимо вплив на зміну чистого доходу:

$$\Delta B_{1 \text{ грн.}, \frac{C}{\text{ЧД}} 2019} = B'' - B' = 0,614 - 0,535 = 0,079 \text{ грн/грн}$$

$$\Delta B_{1 \text{ грн.}, \frac{C}{\text{ЧД}} 2020} = 0,656 - 0,822 = -0,166 \text{ грн/грн}$$

$$\Delta B_{1 \text{ грн.}, \frac{C}{\text{ЧД}} 2021} = 0,673 - 0,849 = -0,176 \text{ грн/грн}$$

$$\Delta B_{1\text{грн.ЧД}2022} = 0,66 - 0,852 = -0,192 \text{ грн/грн}$$

$$\Delta B_{1\text{грн.ЧД}2023} = 0,677 - 0,761 = -0,084 \text{ грн/грн}$$

Отже, загальний вплив витрат на гривню реалізованої продукції складе:

$$\Delta B_{1\text{грн.}2019} = (-0,073) + 0,079 = 0,006 \text{ грн/грн}$$

$$\Delta B_{1\text{грн.}2020} = 0,181 + (-0,166) = 0,015 \text{ грн/грн}$$

$$\Delta B_{1\text{грн.}2021} = 0,193 + (-0,176) = 0,017 \text{ грн/грн}$$

$$\Delta B_{1\text{грн.}2022} = 0,179 + (-0,192) = -0,013 \text{ грн/грн}$$

$$\Delta B_{1\text{грн.}2023} = 0,101 + (-0,084) = 0,017 \text{ грн/грн}$$

Відповідно до проведених розрахунків можна зазначити, що у 2019 році відбулося зростання витрат на 1 гривню на 0,006 грн/грн, через зниження чистого доходу на 12,87%, витрати зросли на 0,079 грн/грн, за рахунок зменшення собівартості реалізованої продукції на 11,98% маємо зниження до -0,073 грн/грн.

Аналізуючи 2020 рік спостерігаємо збільшення витрат на 1 гривню на 0,015 грн/грн в наслідок росту чистого доходу на 25,21%, витрати на одну гривню зменшилися на 0,166 грн/грн, проте через збільшення собівартості на 33,76% вони підвищилися на 0,181 грн/грн.

У 2021 році відбулося зростання витрат на 1 гривню на 0,017 грн/грн, через збільшення показника чистого доходу на 26,08%, витрати на одну гривню скоротилися на 0,176 грн/грн, за рахунок приросту собівартості реалізованої продукції на 29,34% - підвищилися на 0,193 грн/грн.

Щодо 2022 року спостерігаємо зниження витрат на одну гривню на 0,013 грн/грн оскільки чистий дохід від реалізації продукції зріс на 29,18 %, витрати знизилися 0,192 грн/грн, проте зросли на 0,179 грн/грн через збільшення собівартості на 26,55%.

У 2023 році витрати на одну гривню зросли на 0,017 грн/грн через збільшення чистого доходу на 12,46%, витрати на одну гривню знизилися на 0,084 грн/грн й зросли на 0,101 в наслідок приросту собівартості на 15,34%.

Отже, аналіз показав, що на динаміку витрат на 1 гривню доходу значний вплив мав як чистий дохід, так і собівартість реалізованої продукції. Зростання

чистого доходу, як правило, пов'язане з зниженням витрат на одиницю доходу, проте збільшення собівартості часто нівелювало цей позитивний ефект, а іноді навіть призводило до зростання витрат на 1 гривню. Тому, підприємству ПРАТ «Львівський холодокомбінат» необхідно приділити особливу увагу контролю та оптимізації собівартості реалізованої продукції.

Проведемо факторний аналіз прибутковості ПРАТ «Львівський холодокомбінат» за аналізований період 2019-2023.

Таблиця 3.2 - Вихідні дані для проведення факторного аналізу валового прибутку за 2019-2023 роки, тис. грн.

Показники	Роки				
	2019	2020	2021	2022	2023
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн. (С)	454370	399959	534976	691938	875673
Чистий дохід від реалізації, тис. грн. (ЧД)	747062	650928	815021	1027585	1327410
Валовий прибуток, тис. грн. (ВП)	292692	250969	280045	335647	451737

Джерело: складено автором на основі [47]

Визначимо вплив зміни обсягу реалізації використовуючи формулу 3.4:

$$\Delta \text{ВП}_{\text{ор}} = \text{ВП}_0 * \left(\frac{C_1}{C_0} - 1 \right) \quad (3.4)$$

$$\Delta \text{ВП}_{\text{ор}2019} = 292692 * \left(\frac{399959}{454370} - 1 \right) = -35049,99 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta \text{ВП}_{\text{ор}2020} = 250969 * \left(\frac{534976}{399959} - 1 \right) = 84721,39 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta \text{ВП}_{\text{ор}2021} = 280045 * \left(\frac{691938}{534976} - 1 \right) = 82165,22 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta \text{ВП}_{\text{ор}2022} = 335647 * \left(\frac{875673}{691938} - 1 \right) = 89126,63 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta \text{ВП}_{\text{ор}2023} = 451737 * \left(\frac{1010013}{875673} - 1 \right) = 69302,52 \text{ тис. грн.}$$

Для визначення впливу зміни структури й асортименту реалізованої продукції використаємо формулу 3.5:

$$\Delta \text{ВП}_{\text{стр}} = \text{ВП}_0 * \left(\frac{\text{ЧД}_1}{\text{ЧД}_0} - \frac{\text{С}_1}{\text{С}_0} \right) \quad (3.5)$$

$$\Delta \text{ВП}_{\text{стр}2019} = 292692 * \left(\frac{650928}{747062} - \frac{399959}{454370} \right) = -2614,42 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta \text{ВП}_{\text{стр}2020} = 250969 * \left(\frac{815021}{650928} - \frac{534976}{399959} \right) = -21454,4 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta \text{ВП}_{\text{стр}2021} = 280045 * \left(\frac{1027585}{815021} - \frac{691938}{534976} \right) = -9127,25 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta \text{ВП}_{\text{стр}2022} = 335647 * \left(\frac{1327410}{1027585} - \frac{875673}{691938} \right) = 8807,23 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta \text{ВП}_{\text{стр}2023} = 451737 * \left(\frac{1492863}{1327410} - \frac{1010013}{875673} \right) = -12996,45 \text{ тис. грн.}$$

Формула для визначення впливу рівня витрат на 1 гривню реалізованої продукції матиме наступний вигляд:

$$\Delta \text{ВП}_{\text{РВ}} = \text{ЧД}_1 * \left(\frac{\text{С}_0}{\text{ЧД}_0} - \frac{\text{С}_1}{\text{ЧД}_1} \right) \quad (3.6)$$

$$\Delta \text{ВП}_{\text{РВ}2019} = 650928 * \left(\frac{454370}{747062} - \frac{399959}{650928} \right) = -4058,59 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta \text{ВП}_{\text{РВ}2020} = 815021 * \left(\frac{399959}{650928} - \frac{534976}{815021} \right) = -34190,99 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta \text{ВП}_{\text{РВ}2021} = 1027585 * \left(\frac{534976}{815021} - \frac{691938}{1027585} \right) = -17435,98 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta \text{ВП}_{\text{РВ}2022} = 1327410 * \left(\frac{691938}{1027585} - \frac{875673}{1327410} \right) = 18156,14 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta \text{ВП}_{\text{РВ}2023} = 1492863 * \left(\frac{875673}{1327410} - \frac{1010013}{1492863} \right) = -25193,07 \text{ тис. грн.}$$

Таким чином, зміна валового прибутку загалом, дорівнює:

$$\Delta \text{ВП}_{\text{РВ}2019} = (-35049,99) + (-2614,42) + (-4058,59) = -41723 \text{ тис.}$$

грн.

$$\Delta \text{ВП}_{\text{РВ}2020} = 84721,39 + (-21454,4) + (-34190,99) = 29076 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta \text{ВП}_{\text{РВ}2021} = 82165,22 + (-9127,25) + (-17435,98) = 55601,99 \text{ тис.}$$

грн.

$$\Delta \text{ВП}_{\text{РВ}2022} = 89126,63 + 8807,23 + 18156,14 = 116090 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta \text{ВП}_{\text{РВ}2023} = 69302,52 + (-12996,45) + (-25193,07) = 31113 \text{ тис. грн.}$$

У 2019 р. приріст валового прибутку склав -14,25%, що відбулось через зменшення обсягу реалізованої продукції на -35049,99 тис. грн., собівартості на -2614,42 тис. грн. й витрат на 1 грн. реалізованої продукції на -4058,59 тис. грн.

Приріст валового прибутку в 2020 р. на 11,59% відбувся в наслідок збільшення обсягу реалізованої продукції на 84721,39 тис. грн, попри подальше зниження собівартості на -21454,4 тис. грн. та рівня витрат на 1 грн. реалізованої продукції на -34190,99 тис. грн.

У 2021 р. маємо збільшення валового прибутку на 19,85%, в наслідок збільшення обсягу реалізації на 82165,22 тис. грн., скороченням собівартості на -9127,25 тис. грн, а також зниженням витрат на 1 гривню реалізованої продукції на -17435,98 тис. грн.

Спостерігаємо значний ріст валового прибутку у 2022 р. на 34,59 %, що зумовлено приростом обсягу реалізації на 89126,63 тис. грн. й собівартості реалізованої продукції на 8807,23 тис. грн., й збільшення витрат на 1 гривню реалізованої продукції на 18156,14 тис. грн.

У 2023 році відбулося підвищення валового прибутку на 6,89% в наслідок збільшення обсягу реалізації на 69302,52 тис. грн., й зменшення рівня собівартості на -12996,45 тис. грн. та витрат на 1 гривню реалізованої продукції на -25193,07 тис. грн.

Результати факторного аналізу вказують на те, що обсяг реалізованої продукції є ключовим та найбільш суттєвим фактором впливу на валовий прибуток протягом усього аналізованого періоду.

Наступним кроком виконаємо факторний аналіз щодо зміни чистого прибутку підприємства ПРАТ «Львівський холодокомбінат» за 2019–2023 рік.

Розрахуємо зміну чистого прибутку в наслідок зміни непрямих витрат за наступною формулою:

$$\Delta \text{ЧП} = (\text{AB}_1 + 3\text{B}_1 + \text{OB}_1) - (\text{AB}_0 + 3\text{B}_0 + \text{OB}_0) \quad (3.7)$$

$\Delta\text{ЧП}_{2019} = (47740 + 154803 + 52145) - (44012 + 147212 + 44958) = 18506$ тис. грн.

$\Delta\text{ЧП}_{2020} = (52759 + 176149 + 40152) - (47740 + 154803 + 52145) = 14372$ тис. грн.

$\Delta\text{ЧП}_{2021} = (66057 + 165407 + 67475) - (52759 + 176149 + 40152) = 29879$ тис. грн.

$\Delta\text{ЧП}_{2022} = (71433 + 205265 + 44665) - (66057 + 165407 + 67475) = 22424$ тис. грн.

$\Delta\text{ЧП}_{2023} = (73348 + 263653 + 57088) - (71433 + 205265 + 44665) = 72726$ тис. грн.

Таблиця 3.3 - Вихідні дані для формування чистого прибутку

Показники	Роки				
	2019	2020	2021	2022	2023
Чистий дохід від реалізації, тис. грн. (ЧД)	747062	650928	815021	1027585	1327410
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн. (С)	454370	399959	534976	691938	875673
Адміністративні витрати (АВ)	44012	47740	52759	66057	71433
Інші операційні доходи (ОД)	10105	28490	10812	31270	19629
Фінансові доходи (ФД)	66615	24771	21797	67978	150003
Фінансові витрати (ФВ)	22093	18297	16895	19594	24567
Витрати з податку на прибуток (ПП)	-10016	-1472	-1396	-13583	-22609
Витрати на збут (ЗВ)	147212	154803	176149	165407	205265
Інші операційні витрати (ОВ)	44958	52145	40152	67475	44665
Чистий прибуток (збиток) (ЧП)	34460	4973	3595	34798	102732

Джерело: складено автором на основі [47]

Відповідно до розрахунків, збільшення непрямих витрат за кожним роком призвело до зменшення чистого прибутку у 2019 році на -85,57%, у 2020 році на -27,71%, проте у 2021 році хоча витрати й збільшилися до 29879 тис. грн. прибуток зріс на 876,96%. У 2022 році маємо зменшення приросту чистого прибутку до 195,22%, у 2023 році він зменшився на -30,41%, при цьому витрати

у 2022 р. мали скорочення на 22424 тис. грн, а у 2023 році знову зросли на 72726 тис. грн.

Для визначення впливу зміни величини фінансових витрат використаємо формулу 3.8:

$$\Delta\text{ЧП} = (\Phi B_1 - \Phi B_0) \quad (3.8)$$

$$\Delta\text{ЧП}_{2019} = (18297 - 22093) = -3796 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta\text{ЧП}_{2020} = (16895 - 18297) = -1402 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta\text{ЧП}_{2021} = (19594 - 16895) = 2699 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta\text{ЧП}_{2022} = (24567 - 19594) = 4973 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta\text{ЧП}_{2023} = (31584 - 24597) = 6987 \text{ тис. грн.}$$

Отже, чистий прибуток збільшився в наслідок підвищення цього фактору на 6987 тис. грн.

Зміну чистого прибутку через зміни собівартості продукції визначимо наступним способом:

$$\Delta\text{ЧП} = (C_1 - C_0) \quad (3.10)$$

$$\Delta\text{ЧП}_{2019} = 399959 - 454370 = -54411 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta\text{ЧП}_{2020} = 534976 - 399959 = 135017 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta\text{ЧП}_{2021} = 691938 - 534976 = 156962 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta\text{ЧП}_{2022} = 875673 - 691938 = 183735 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta\text{ЧП}_{2023} = 1010013 - 875673 = 134340 \text{ тис. грн.}$$

Збільшення собівартості реалізованої продукції на 134340 тис. грн, вплинуло на чистий прибуток, а саме на його зменшення на 30,41%, що є негативним сигналом для аналізованого підприємства.

Отже, відповідно до розрахунків, значний вплив на чистий прибуток мають собівартість реалізованої продукції, а також зміна непрямих витрат.

3.2 Обґрунтування пропозицій щодо покращення фінансових результатів ПРАТ «Львівський холодокомбінат»

В результаті проведеного факторного аналізу було виявлено, що найвищий вплив на прибутковість діяльності підприємства мають собівартість реалізованої продукції та коливання загальновиробничих витрат. Оскільки загальновиробничі витрати є однією зі складових собівартості реалізованої продукції, особливо у виробничих підприємств, то пропонується виокремити декілька загальних стратегій, що враховуватимуть ці фактори та матимуть на меті підвищити прибутковість компанії ПРАТ «Львівський холодокомбінат».

Отже, розглянемо декілька найменш затратних заходів, що допоможуть підприємству в подальшому покращувати свою діяльність та розвиватися враховуючи основні фактори впливу.

Перший захід, полягає в покращенні ефективності закупівель сировини та матеріалів. Передбачається перегляд існуючої системи закупівель з метою виявлення нових можливостей для зниження цін на сировину та матеріали, при збереженні їх високої якості. Впровадження даного заходу має здійснюватися шляхом:

1. Дослідження ринку для виявлення нових постачальників, що можуть запропонувати нижчі ціни або більш вигідні умови співпраці, для прикладу – високі знижки на оптову закупівлю, відтермінування платежів тощо.
2. Проведення переговорів з існуючими постачальниками. Для цього мають залучатися високо кваліфіковані фахівці, які для перегляду поточних цін та умов закупівель, використовували б як аргумент інформацію про ринкові ціни та пропозиції від інших постачальників.
3. Укладанням довгострокових контрактів з надійними постачальниками, що забезпечило б стабільні ціни та вигідніші умови постачання.

4. Оптимізації логістики закупівель, тобто пошуком ефективніших маршрутів доставки, об'єднанням поставок від різних постачальників для зменшення транспортних витрат.

5. Закупівель сировини та матеріалів більшими партіями. Оскільки підприємство має великі складські потужності, цю присутню перевагу можна використовувати, задля зниження ціни за одиницю продукції.

Розрахуємо витрати на здійснення цього заходу.

По-перше, основна частина затрат характеризується витраченням часу відділом закупівель на дослідження ринку, переговори та укладання нових договорів. На це можна виділити, орієнтовно, 20-40 годин робочого часу одного-двох співробітників відділу закупівель протягом місяця. При середній погодинній оплаті у 2025 році в Україні - 80 грн/год, витрати складуть 1600-3200 грн. на місяць.

По-друге, можливими є витрати на юридичний супровід нових договорів. Їх ціна варіюється в залежності від складності, проте в середньому вартує 6000 грн.

Також, здійснення даного заходу передбачає наявність аналітичного програмного забезпечення для порівняння цін. Для прикладу можна навести один з найпопулярніших в даній сфері інструмент «Prisync». Основне призначення «Prisync» полягає у відстеженні цін конкурентів та контролі рівня складських запасів. Крім цього, платформа пропонує такі можливості, як імпорт даних, моніторинг запасів у режимі реального часу та розширений аналіз ціноутворення. Вартість підписки від 99\$ або 4142 грн. на місяць.

Максимальні річні витрати на впровадження заходу та його подальший розвиток складуть: $(40 \cdot 80 \cdot 12 \cdot 2) + (4142 \cdot 12) + 6000 = 132504$ грн.

Собівартість реалізованої продукції підприємства у 2023 році становила значну частину виручки (65,97%). Оскільки економічна ситуація в країні є нестійкою та сильно впливає на діяльність як підприємства так і постачальників, реалістичним сподіванням від впровадження даного заходу щодо оптимізації

закупівель буде зниження собівартості реалізованої продукції на 2%, що є оптимальним середнім показником, для сфери виробництва.

Річна собівартість реалізованої продукції у 2023 році склала 875673 тис. грн.

Очікуване зниження собівартості: $875673 * 0.02 = 17513,46$ тис. грн. на рік. Отже, можемо розраховувати на збільшення валового прибутку на 17513,46 тис. грн.

Зміна чистого прибутку: $17513460 - 132504 = 17380956$ грн.

Отже, чистий прибуток в прогностному році має скласти: $102732000 + 17380956 = 120112956$ грн., або 120112,96 тис. грн., що дорівнює збільшенню приблизно на 16,92%.

Другий захід, який доцільно запропонувати, полягає в звільненні двох робітників з відділу продажу. Оскільки підприємство планує впровадити спеціалізоване аналітичне програмне забезпечення, яке автоматизує процес моніторингу цін конкурентів, аналізу ринкових тенденцій та надання рекомендацій щодо ціноутворення, це дозволить зменшити обсяг ручної роботи, яку виконують співробітники відповідних відділів. Це в свою чергу, матиме значний вплив на підвищення продуктивності праці, зменшення непрямих витрат, та відповідно, збільшення прибутковості господарської діяльності підприємства.

Визначили, що річні витрати на підписку інструменту «Prisync» складуть : $4142 * 12 = 49704$ грн.

Скороченню підлягають 2 співробітники відділу продажу. При розірванні трудового договору, працівнику здійснюється грошове відшкодування за залишок днів річної відпустки, які не були використані, що визначено у частині першій ст. 24 Закону України від 15.11.1996 № 504/96-ВР «Про відпустки». Працівникові гарантується щорічний відпочинок, що складається з основної та додаткових відпусток, сукупна тривалість яких не може становити менше 24 днів [39].

Отже, витрати на компенсацію за відпустку складуть: $(80 \cdot 8 \cdot 24) \cdot 2 = 30720$ грн.

Розрахуємо річну економію на заробітній платі 2 звільнених співробітників: $2 \cdot (80 \cdot 8 \cdot 365) = 467200$ грн.

Чиста вигода (без урахування потенційного збільшення продажів/маржі) від впровадження заходу складе: $467200 - 30720 - 49704 = 386776$ грн.

Витрати на оплату праці у 2023 році дорівнюють 195832000 грн., у плановому році вони складатимуть: $195832000 - 467200 = 195364800$ грн., або 195364,8 тис. грн., отже очікується, що витрати знизяться на 0,24%.

Заробітна плата відділу продажу відноситься до адміністративних витрат, тому скорочення персоналу безпосередньо зменшить цю категорію витрат. Так, у 2023 році сума адміністративних витрат склала 71433000 грн, у прогнозованому році вона складе: $71433000 - 386776 = 71046224$ грн. Отже, адміністративні витрати знизяться приблизно на 0,54%.

В свою чергу, чистий прибуток збільшиться на відповідну суму вигоди, із значення 102732000 грн. у 2023 році, він складе 103118776 грн. у прогнозованому році, тобто зросте на 0,38 %.

Наступний захід, реалізацію якого вважаємо важливою для підприємства ПРАТ «Львівський холодокомбінат», це впровадження системи Lean Manufacturing (ощадливе виробництво). Згідно з інформацією, оприлюдненою Інститутом ошадливого виробництва, реалізація принципів Lean забезпечує такі середні показники оптимізації: скорочення часу виробничого процесу до 50%; зменшення обсягів незакінченої продукції до 60%; зниження випадків переробки виробів до 70%; економія виробничих площ на 30%; скорочення терміну переоснащення технологічного устаткування на 65% [31]. На теперішній час концепцію ошадливого виробництва використовують практично всі японські компанії, 72% американських підприємств; у Великій Британії цей показник становить 56%, 55% компаній Бразилії та 42% мексиканських підприємств. Натомість в Україні Lean принципи впроваджує зовсім незначна кількість виробників. Тому вважаємо доцільним застосовувати досвід країн лідерів для

подальшого успішного розвитку бізнесу. Загалом, Lean – революційна методологія керування та якісного менеджменту виробництва, що гарантує тривалі конкурентні переваги без значних інвестиційних затрат [8].

Основні завдання концепції Lean-виробництва включають [8]:

1. Зменшення затрат робочого часу;
2. Оптимізація термінів виготовлення продукції;
3. Економія виробничих та складських приміщень;
4. Досягнення найвищої якості за найнижчою собівартістю.
5. Скорочення період розробки нових товарів;
6. Забезпечення надійних поставок клієнтам.

Наведемо конкретні заходи в рамках впровадження системи Lean на підприємстві ПРАТ Львівський холодокомбінат» :

Застосування карти потоку створення цінності. Її цінність полягає у візуалізації всіх етапів виробничого процесу, від отримання сировини до відвантаження готової продукції, для виявлення вузьких місць та втрат.

Застосування правила Jidoka — припинення діяльності в разі виявлення будь якого дефекту або невідповідності, що забезпечує створення вбудованої системи якості. Ця концепція дозволяє будь якому члену команди ініціювати зупинку виробничого потоку, щойно помітивши певне відхилення [8].

Використання техніки наочної демонстрації поточного менеджменту. Даний комплекс інструментів та практик, спрямованих на те, щоб зробити стан виробничих процесів, ключові показники ефективності (KPIs) та потенційні проблеми видимими для всіх учасників у режимі реального часу. Це сприяє швидкому реагуванню, прийняттю обґрунтованих рішень та постійному покращенню.

Впровадження системи «Впорядкування - 5S» передбачає організацію робочих місць за принципами «сортування», «систематизація», «прибирання», «стандартизація», «дисципліна», що сприяє підвищенню безпеки, ефективності та зниженню втрат часу на пошук інструментів та матеріалів.

Застосування системи управління запасами Just-in-Time (JIT). Сутність системи полягає в координації переміщення продукції між виробничими фазами через використання карток канбан. Матеріали мають надходити на наступний етап виробництва виключно за потреби, без випередження. Цей прийом застосовується для мінімізації складських запасів, періодів простою та втрат від псування [8].

Розрахуємо витрати на впровадження системи ощадливого виробництва.

По-перше, необхідно забезпечити співробітників підприємства навчанням основ Lean Manufacturing. Для прикладу вартість офіційного курсу «Управління командою за принципами Lean» від Lean Institute Ukraine складає 18900 грн. Проходження курсу забезпечимо керівникам фінансового і планувального відділів, а також головному менеджеру департаменту з розвитку персоналу. Отже, вартість на навчання складе: $18900 \times 3 = 56700$ грн. Час, витрачений персоналом на аналіз процесів, розробку стандартів та впровадження змін включемо до робочого часу.

По-друге, маємо врахувати витрати на впровадження візуального менеджменту (дошки, маркери, маркування) до 15000 грн.

В ході роботи, можливі додаткові інвестиції в організацію робочих місць за принципами 5S (стелажі, контейнери тощо) орієнтовно до 40 000 грн.

Отже, загальні початкові витрати складуть: $56700 + 15000 + 40000 = 111700$ грн.

Розрахуємо ефективність від впровадження даного заходу.

Відповідно до середніх показників по відповідній галузі, після впровадження Lean можемо розраховувати в короткостроковій перспективі зниження собівартість від 5% до 15% за рахунок зменшення відходів сировини, оптимізації використання енергії, скорочення часу виробничого циклу та зменшення витрат на зберігання зайвих запасів. Враховуючи складну економічну ситуацію в країні беремо до розгляду саме мінімальне зниження. Таким чином, мінімальне зниження (5%) складає: $875673 \times 0.05 = 43783,65$ тис. грн. на рік.

Планується, що впровадження витягуючої системи та оптимізації управління запасами дозволить скоротити середній рівень запасів готової продукції та сировини на 15-30%.

Запаси готової продукції у 2023 році склали 97634 тис. грн., в плановому році, за ефективного впровадження запропонованого заходу, очікується їх зниження на 14645,1 тис. грн., тобто у вартісному виразі вони складуть 80988,9 тис. грн.

Отже, чистий прибуток, від впровадження даного заходу складе:
 $102732000 - 111700 + (43783650 + 14645100) = 161049050$ грн., або 161079,1 тис. грн., тобто прибуток збільшиться на 56,8%.

Відобразимо підсумок відповідно до всіх запропонованих заходів у табл. 3.4.

Таблиця 3.4 – Ефективність впровадження запропонованих заходів

Назва пропозиції	Показники	Значення показників за 2023 рік	Значення показників у плановому році	Ефективність
Покращення ефективності закупівель сировини та матеріалів	Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	875673,00	858159,54	
	Валовий прибуток, тис. грн.	451737,00	469250,46	
	Чистий прибуток, тис. грн.	102732,00	120112,96	17380,96
Звільнення двох робітників з відділу продажу	Витрати на оплату праці	195832,00	195364,80	
	Адміністративні витрати	71433,00	71046,22	
	Чистий прибуток, тис. грн.	102732,00	103118,78	386,78
Впровадження системи Lean Manufacturing	Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	875673,00	831889,35	
	Валовий прибуток, тис. грн.	451737,00	495520,65	
	Чистий прибуток, тис. грн.	102732,00	161079,10	58347,10
Разом				76114,84

Джерело: складено та розраховано автором на основі [47]

Розрахуємо терміни окупності кожного заходу, маючи на увазі, що грошові потоки є рівномірними.

Отже для заходу «Покращення ефективності закупівель сировини та матеріалів» термін окупності складе: $132504/17380956=0,008$ року.

Термін окупності заходу «Звільнення двох робітників з відділу продажу»: $80424/386776=0,21$ року.

Термін окупності від «Впровадження системи Lean Manufacturing»: $111700/58347100=0,002$ року.

Загальний термін окупності від впровадження всіх трьох заходів складе: $324628/76114840 = 0,004$ року.

Отримані результати окупності є дуже низькими, що пов'язано з тим, що запропоновані заходи потребують мінімальних вкладень, проте сприяють суттєвому покращенню ефективності роботи підприємства як в короткостроковій так і в довгостроковій перспективі, а значна масштабність виробництва, лише підтверджує можливість покриття зазначених витрат в короткі терміни.

Таким чином, запропоновані нами заходи мають зменшити вплив основних факторів на фінансовий результат підприємства та в подальшому сприяти розвитку й підвищенню прибутковості ПРАТ «Львівський холодокомбінат».

ВИСНОВКИ

Проведене в даній кваліфікаційній (бакалаврській) роботі дослідження підтвердило, що у вирі сучасних економічних реалій, де кожне рішення має свій фінансовий відбиток, а конкуренція стає дедалі гострішою, глибоке розуміння фінансових результатів є не просто формальністю, а життєво важливою компетенцією, що дозволяє підприємству не лише орієнтуватися в складному бізнес-середовищі, але й приймати обґрунтовані рішення для забезпечення власного зростання та стабільності.

В ході дослідження економічної сутності категорії «фінансові результати» вивчалися праці науковців, що досліджували дане питання, нормативно-правова база України, підходи щодо визначення змісту даного поняття різними економічними школами, сучасною міжнародною бухгалтерською практикою. Незважаючи на значну кількість напрацювань щодо даної теми, в економічній теорії та практиці досі не сформовано єдиного підходу до визначення та оцінки фінансових результатів. Це пов'язано значною обширністю теми, а також, тим, що у будь-якому погляді відповідно до цього проблемного питання пояснюється лише певна його частина. Все ж зазначимо, що варіант який передбачає порівняння доходів і витрат протягом певного періоду дозволяє відобразити узагальнену сутність даної категорії.

Дослідження методичних підходів до оцінки фінансових результатів підприємства, показало, важливість застосування, як кількісних, так і якісних методик, що забезпечило б комплексний аналіз. В свою чергу, вибір конкретного методу залежить від цілей аналізу, доступності даних та специфіки діяльності підприємства. Хоча одним з основних показників, що відображає фінансові результати підприємства за будь-який період є чистий прибуток, все ж, сучасна економічна література пропонує до використання безліч фінансово-економічних коефіцієнтів, таких як різні види рентабельності, ліквідності, дохідність активів та інші.

В роботі було здійснено техніко-економічну характеристику ПРАТ «Львівський холодокомбінат». Дане підприємство є одним з найбільших та найстаріших виробників й реалізаторів морозива в Україні, до того ж, воно має налагоджену систему експорту своєї продукції в інші країни світу.

Дослідивши організаційну структуру підприємства було виявлено, що вона є лінійно-функціональною, що є важливим аспектом для делегування обов'язків спеціалістам у відповідності до їх експертності. Однак, ця структура має недоліки, такі як обмежена гнучкість у реагуванні на зміни виробництва та ускладнення в передачі інформації від верхнього керівництва до працівників. Станом на 2023 рік чисельність штатних працівників складала 849 осіб.

У динаміці за аналізованих три роки спостерігалось щорічне збільшення собівартості реалізованої продукції. З 2021 року значення зросло на 29,34% до 2022 року, а в 2023 році порівняно з 2022 роком на 26,55%.

Також, аналіз показав значний ріст чистого доходу від реалізації продукції впродовж останніх трьох років. З 2021 року по 2022 відносне відхилення склало 26,8%, в період з 2022 по 2023 - 29,18%.

Показник чистого прибутку також з кожним роком значно зростає. Приріст показника для періоду з 2021 по 2022 роки дорівнює 867,96%. З 2022 по 2023 рік збільшення у відносному виразі склало 195,22%.

В роботі було розглянуто динаміку активів та пасивів підприємства. Дослідивши структуру активів підприємства виявлено, що найвищу питому вагу в балансі підприємства мають оборотні активи, 73,88% станом на 2023 рік. Значна частина активів підприємства представлена у формі грошових коштів, короткострокових фінансових інвестицій, дебіторської заборгованості та запасів, які можуть бути швидко перетворені на гроші, що вказує на високу ліквідність. Це також вказує на те, що компанія приділяє значну увагу поточному виробничому процесу та збуту продукції, що відображається у великих запасах сировини, готової продукції та значній дебіторській заборгованості.

Щодо динаміки пасивів підприємства, було виявлено, що значну їх частину складає власний капітал підприємства, у 2021 році він склав близько 40%, а в

2023 майже 53%. Щорічне збільшення нерозподіленого прибутку в структурі власного капіталу вказує на те, що підприємство є прибутковим та слідує стратегії реінвестування прибутку.

Показники рентабельності ПРАТ «Львівський холодокомбінат» загалом мають позитивну динаміку впродовж всього аналізованого періоду. Для прикладу рентабельність підприємства у 2021 році складала 0,72%, у 2022 році складала 6,48%, у 2023 році – 16,20%, що свідчить про стабільне покращення ведення бізнесу.

Аналіз ліквідності та ділової активності також продемонстрував ефективність діяльності підприємства. Так, спостерігаємо щорічне зниження фінансового циклу, з 54,17 у 2021 році до 46,82 у 2023 році. Враховуючи специфіку бізнесу, що характеризується сезонністю попиту, вважаємо це позитивним сигналом, оскільки швидке перетворення вкладених коштів на гроші дає можливість підприємству гнучко реагувати на зміни ринку та ефективніше використовувати свої ресурси протягом усього року.

Також в роботі було здійснено факторний аналіз впливу чинників на прибутковість діяльності ПРАТ «Львівський холодокомбінат». Для проведення даного аналізу було обрано ланцюговий метод, адже він дозволяє простежити вплив кожного фактора окремо, розкриваючи причинно-наслідкові зв'язки між ними. Даний аналіз дав змогу оцінити основні фактори, що мають вплив на чистий та валовий прибуток, а також на витрати на 1 гривню реалізованої продукції. В результаті проведеного факторного аналізу було виявлено, що найвищий вплив на прибутковість діяльності підприємства мають собівартість реалізованої продукції та коливання загальновиробничих витрат.

Враховуючи основні фактори впливу та деякі виявлені недосконалості в роботі підприємства, було запропоновано декілька найменш затратних заходів, що допоможуть підприємству покращувати ефективність своєї діяльності в майбутньому.

Перший захід, полягає в покращенні ефективності закупівель сировини та матеріалів. Передбачається перегляд існуючої системи закупівель з метою

виявлення нових можливостей для зниження цін на сировину та матеріали, при збереженні їх високої якості. Для здійснення даного заходу необхідною є наявність аналітичного програмного забезпечення для порівняння цін. Для реалізації даного заходу ми обрали один з найпопулярніших в даній сфері інструмент «Prisync». Основне призначення «Prisync» полягає у відстеженні цін конкурентів та контролі рівня складських запасів. Крім цього, платформа пропонує такі можливості, як імпорт даних, моніторинг запасів у режимі реального часу та розширений аналіз ціноутворення.

Другий запропонований захід, полягав у звільненні двох робітників з відділу продажу. Оскільки, впровадження спеціалізованого аналітичного програмного забезпечення «Prisync» дозволить зменшити обсяг ручної роботи, яку виконують співробітники відповідних відділів, це матиме значний вплив на підвищення продуктивності праці, зменшення непрямих витрат, та відповідно, збільшення прибутковості господарської діяльності підприємства.

Останній запропонований захід має на меті впровадження системи Lean Manufacturing (ощадливе виробництво). Lean - проривний підхід до менеджменту і керування якістю, який забезпечує довготривалу конкурентоздатність без істотних капіталовкладень. На сьогодні Lean застосовують майже 100% японських компаній, 72% компаній США, у Великій Британії - 56%, в Україні ощадливим виробництвом займаються тільки одиниці компаній. Конкретні заходи в рамках впровадження системи Lean на підприємстві ПРАТ Львівський холодокомбінат» полягають у застосуванні карти потоку створення цінності, застосуванні правила Jidoka - зупинки процесу за неякісної роботи, використанні техніки візуалізації оперативного управління, впровадженні системи «Впорядкування - 5S», а також застосуванні системи управління запасами Just-in-Time.

Всі запропоновані в даній роботі заходи потребують мінімальних капіталовкладень, проте сприяють суттєвому покращенню ефективності роботи підприємства як в короткостроковій так і в довгостроковій перспективі. Так, сумарна ефективність від якісного впровадження всіх заходів дорівнює 76114,84 тис. грн.

Отже, практичне значення проведених досліджень полягає у використанні запропонованих заходів, що в майбутньому допоможе достатньо фінансово стійкому підприємству ПРАТ «Львівський холодокомбінат» покращувати власні фінансові результати, оптимізувати та модернізувати виробництво, а також залишатися конкурентоспроможним як на українському так і на всесвітньому ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
2. Бершадська І. І., Тульчинська С. О. Методи управління прибутком підприємства. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*. 2017. №20. С. 181-188.
3. Бойчик І. М. Економіка підприємства : підручник. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 378 с.
4. Вакульчик О. М., Протасова Є. В., Нечаєва А. А. Фінансовий результат підприємства : економічна сутність, особливості визначення та аналізу. *Бізнеснавігатор*. 2019. Вип. 1. С. 162-168. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnav_2019_1_35 (дата звернення : 10.03.2025).
5. Гаватюк Л. С., Перегінняк Н. М. Шляхи підвищення рівня прибутковості вітчизняних підприємств у сучасних умовах господарювання: стаття. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 9. С. 363-367.
6. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 488 с.
7. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV/ Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18. № 19-20. № 21- 22. Ст. 144. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення : 12.03.2025).
8. Економічна модель ощадливого виробництва та послуг. Дія. Бізнес: суббренд екосистеми Дії. URL: https://business.diia.gov.ua/entrepreneur-handbook/item/ekonomichna_model_oschadlivogo_virobnictva_ta_poslug (дата звернення : 12.05.2025).
9. Каминський П. Д. Прибуток та рентабельність як показники ефективності діяльності підприємства. *Вісник Донецького університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського*. 2016. №1. 64. С.160-167

10. Кисіль Я. С., Кисіль М. С., Тітенко З. М. Рентабельність як основний показник ефективності управління активами підприємства. *Молодий вчений*. 2023. № 9 (121). С. 18-21.
11. Коваль Л. В., Резніченко Р. В. Поняття фінансового результату діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2024. № 2. URL: <https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/3114> (дата звернення : 08.03.2025).
12. Ковальова О. М. Фінансовий результат як індикатор інвестиційної діяльності. *Економіка та суспільство*. 2022. № 46. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2024> (дата звернення : 13.03.2025).
13. Ковальчук В. А., Буханець В. В., Короленко О. Б., Бондарчук О. М. Методичні вказівки до виконання та оформлення випускної кваліфікаційної роботи для студентів спеціальності 051 Економіка за ступенем вищої освіти «бакалавр» усіх форм навч. Кривий Ріг : КНУ, 2017. 27 с.
14. Косарева І. П., Хохлов М. П., Бірюкова В. В. Дослідження теоретичних основ фінансового стану підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2018. № 19. С. 101-106.
15. Косянчук Т. Теоретичні засади оцінки ефективності діяльності підприємства за сучасних умов. *Економічні науки*. 2018. № 3. С. 113-116.
16. Курочкіна О. К. Рентабельність підприємства як основний показник ефективності його діяльності. *ECONOMICS*. 2020. Вип. 16. URL: <https://www.ukrlogos.in.ua/10.11232-2663-4139.16.43.html> (дата звернення : 21.03.2025).
17. Лібуркіна Л. М. Пилипенко А. А. Сучасні підходи до визначення сутності поняття рентабельності підприємства. *Молодіжний економічний вісник*. Харків : 2019. С.312-316
18. Ліхоносова Г. С., Лазебна І. Р. Організаційні засади обліку та аудиту фінансових результатів підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Вип. 25. Ч. 1. С. 144-148.

19. Лук'янова В. В., Лабунець О. О. Діагностика фінансового стану підприємства та шляхи його поліпшення. *Приазовський економічний вісник*. 2018. № 2 (07). С. 66-69.

20. Лучко М. Р., Жукевич С. М., Фаріон А., І. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 304 с.
<http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/19240/1/Fin%20analiz%20Verstka.pdf>
(дата звернення : 09.03.2025).

21. Львівський холодокомбінат. Вікіпедія: вільна енциклопедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D1%8C%D0%B2%D1%96%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B1%D1%96%D0%BD%D0%B0%D1%82 (дата звернення : 25.03.2025)

22. Мазур В. П. Економічний зміст поняття фінансових результатів сільськогосподарської діяльності. Облік і фінанси АПК : освітній портал. URL: <https://magazine.faaf.org.ua/ekonomichniy-zmist-ponyattya-finansovih-rezultativ-silskogospodarskoi-diyalnosti.html> (дата звернення : 09.03.2025).

23. Мардус Н. Ю., Брік С. В. Теоретичні і методичні підходи до визначення поняття «фінансовий результат» у фінансовому обліку та аудиті. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2021. № 29. С. 148-153.

24. Масюк Ю. В., Боюн В. Ю. Управління фінансовими результатами діяльності сільськогосподарського підприємства. *Економіка та держава*. 2021. № 10. С. 93-96. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2021.10.93> (дата звернення : 11.03.2025).

25. Мицак О., Ковтун Н., Лихач О. Удосконалення механізму управління фінансовими результатами підприємства. *Галицький економічний вісник*. Тернопіль : ТНТУ, 2019. Том 56. №1. С. 115-122.

26. Николишин С. Є. Прибуток підприємства та особливості управління ним. *Молодий вчений*. 2017. №2 (42). С. 299-303

27. Нікульнікова Г. В., Іванова О. Ю. Фінансові результати як економічна категорія та індикатор ефективності діяльності підприємства. *Розвиток*

промисловості та суспільства : матеріали XXIII міжнар. наук.-техн. конф., м. Кривий Ріг, 28-30 трав. 2025 р. / Криворізький нац. ун-т. Кривий Ріг, 2025. С. 283.

28. Ніпіаліді О. Ю., Карпишин Н. І. Фінанси підприємств: навч. посіб. Тернопіль: Економічна думка, 2009. 232 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/509/1/%D0%A4%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%94%D0%BC%D1%81%D1%82%D0%B2.pdf> (дата звернення : 14.03.2025).

29. Офіційний сайт LEAN INSTITUTE UKRAINE. URL: <https://lean.org.ua/> (дата звернення: 11.05.2025)

30. Офіційний сайт ПРАТ «Львівський холодокомбінат» [Електронний ресурс] URL: <https://limo.ua/uk> (дата звернення : 25.03.2025).

31. Ощадливе виробництво. Вікіпедія: вільна енциклопедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9E%D1%89%D0%B0%D0%B4%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D0%B5_%D0%B2%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%BE (дата звернення : 11.05.2025).

32. Пеняк Ю., Пеняк Ю., Руденко А. Тенденції показників фінансових результатів українських підприємств. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 30. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-30-46> (дата звернення : 18.03.2025).

33. Петров Й.О. Економіка виробничого підприємства. *Стратегічне управління*. 2018. № 10. С. 9-16.

34. Податковий кодекс України від 30 березня 2020 року. № 540-IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення : 11.03.2025).

35. Покропивний С. Ф., Колот В. М. Підприємництво : стратегія, організація, ефективність. Київ : КНЕУ, 2019. 352 с.

36. Полятикіна Л. І., Новикова С. В. Облік і аналіз фінансових результатів господарської діяльності підприємства. *Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Вип. 20. С. 170-173. URL:

http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/20_2_2018ua/38.pdf (дата звернення : 21.03.2025).

37. Приватне акціонерне товариство «Львівський холодокомбінат». Clarity Project: українська аналітична онлайн-платформа. URL: <https://clarity-project.info/edr/01553706> (дата звернення : 25.03.2025).

38. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення : 06.03.2025).

39. Про відпустки: Закон України від 15.11.1996 № 504/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення : 10.05.2025)

40. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ від Міністерства фінансів України від 28.02.2013. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення : 14.03.2025)

41. Пулко О. В. Оптимізація фінансового стану підприємства. *Економіка і управління*. 2019. № 11 С. 84-89.

42. Разенко А. В. Максимізація прибутку підприємства. *Економічний форум*. 2019. № 12. С. 17-18.

43. Рзаєва Т. Г., Сереветник О. В. Фінансові результати та напрями їх аналізу за показниками фінансової звітності. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. № 3. С. 121-124. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2020-282-3-22>.

44. Степаненко О. І. Аналіз рентабельності підприємства та шляхи її підвищення в умовах економічної нестабільності. *Причорноморські економічні студії*. 2022. №75. С. 93-101.

45. Сухоцька Т. Облік доходів та витрат на підприємствах відповідно до національних стандартів. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. № 4. С.19-26.

46. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : Знання, 2020. 815 с.

47. Фінансова звітність ПРАТ «Львівський холодокомбінат». Clarity Project: українська аналітична онлайн-платформа. URL: <https://clarity-project.info/edr/01553706/yearly-finances> (дата звернення : 28.03.2025).
48. Фірман Н. Я., Вашків О. П. Економічна сутність фінансового результату підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. № 5. С. 162-168.
49. Чучук Ю. В. Теоретична сутність понять економічна ефективність та ефективність діяльності. *Ефективна економіка*. 2017. №5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua> (дата звернення : 10.05.2025).
50. Якименко-Терещенко Н. В., Клімович І. М. Моделювання оптимізації прибутку підприємства. *Ефективна економіка*. 2018. № 4. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/4_2018/10.pdf (дата звернення : 20.03.2025).
51. Янковий О. Г., Кошельок Г. В. Фактори формування прибутку підприємства. *Вісник Одеського економічного університету*. 2017. Вип. 3. С. 20-27.